

نام درس : تعالیم اجتماعی ۲	کد : ۲۰	تعداد واحد : ۲	۱۵۷/۲
پیش نیاز : تعالیم اجتماعی ۱	کد : ۱۶	هم‌نیاز : ندارد	

الف - منابع مطالعه

- ۱ - لوح مبارک اشراقات (مجموعه اشراقات / ص ۵۰) یا (نبذة من تعالیم حضرت بهاء الله) / (تهیه شود)
- ۲ - لوح مبارک بشارات (مجموعه الواح مبارکه - چاپ مصر / ص ۱۱۶) یا (نبذة من تعالیم حضرت بهاء الله) / (تهیه شود)
- ۳ - لوح مبارک طرازات (مجموعه اشراقات / ص ۱۴۷) یا (نبذة من تعالیم حضرت بهاء الله) / (تهیه شود)
- ۴ - لوح مبارک تجلیات (مجموعه اشراقات / ص ۱۹۸) یا (نبذة من تعالیم حضرت بهاء الله) / (تهیه شود)
- ۵ - لوح مبارک کلمات فردوسی (مجموعه اشراقات / ص ۱۱۲) یا (نبذة من تعالیم حضرت بهاء الله) / (تهیه شود)
- ۶ - لوح مبارک دنیا (مجموعه الواح مبارکه - چاپ مصر / ص ۲۸۵) یا (دریای دانش / ص ۸۴) / (تهیه شود)
- ۷ - لوح مبارک مقصود (دریای دانش / ص ۱۱) یا (چاپ مستقل آن در یک مجلد) / (تهیه شود)
- ۸ - لوح مبارک اتحاد (ادعیه حضرت محبوب / ص ۳۸۸) / (تهیه شود)
- ۹ - لوح مبارک اتحاد (ادعیه حضرت محبوب / ص ۴۰۷) یا (مجموعه الواح مبارکه - چاپ مصر / ص ۲۸۴) یا (دریای دانش / ص ۶۳) / (تهیه شود)
- ۱۰ - لوح مبارک حضرت بهاء الله با مطلع " بسم ربنا الاعظم الاقدس العلی الابهسی، الحمد لله الذی توحد بالکلام " (آثار قلم اعلی / جلد ۷ / ص ۱۵۴ - ۱۱۴) / (در جزوه)
- ۱۱ - منتخبات نصوص مبارکه / (در جزوه)
- ۱۲ - تمدنی پیوسته در حال پیشرفت / (در جزوه)
- ۱۳ - قسمتی از کتاب قرن بدیع - جلد ۲ در معرفی متممات امّ الكتاب / (در جزوه)
- ۱۴ - مقاله متممات امّ الكتاب از جناب دکتر وحید رأفتی / (در جزوه)
- ۱۵ - شرح اعلام و اصطلاحات منابع مطالعاتی / (در محل موجود است)
- ۱۶ - نوار لوح دنیا - شماره ۹۹ - دکتر داوودی / (تهیه شود)

ب - ضمیمه

ندارد

ج - ارزشیابی

۱ - امتحانات

- ماهانه اول : ندارد

- میان ترم (۳۵ نمره / هفته نهم)

- ماهانه دوم : ندارد

- پایان ترم (۴۵ نمره / هفته هجدهم)

۲ - تکالیف

- تکلیف اول (الزامی / فردی / ۱۰ نمره / هفته چهارم)

- تکلیف دوم (الزامی / فردی / ۱۰ نمره / هفته دوازدهم)

د - گزارش تکلیف

ندارد

دانشجوی عزیز

لطفاً در بین اجتماع نوار مربوط به لوح مبارک دنیا (نوار شماره ۹۹) که از

منابع مطالعاتی این درس است موارد ذیل را مدنظر قرار دهید:

۱- در تشریح بیان مبارک "نفس اجتماع سبب تفریق نفوس موهومه است" (۱) جناب

دکتر دادوردی نفس اجتماع مخالفتین را سبب تشتت آنان می دانند. در ترجمه لوح

مبارک صادره از قلم معجز شیم حضرت ولی اموالله هیکل مبارک در تبیین این مطلب

نفس اجتماع اصیا را سبب تشتت نفوس موهومه بیان می فرمایند.

قوله تعالی: "of your gathering together ..." (۲)

۲- در لوح مبارک دنیا جمال قدم می فرمایند: "در اصول و قوانین، بایی در قصاص

که سبب صیانت و حفظ عباد است مذکور" (۳)

در نفس مبارک فوق با توجه به ترجمه هیکل مبارک حضرت ولی اموالله مقصود از کلمه

"بایی" مفهوم "بخش یا قسمت" می باشد.

قوله تعالی: "In formulating the principle and laws a part hath

been devoted" (۴)

در نوار مزبور در تشریح مطلب فوق کلمه "بایی" به نحوی بیان شده و توضیحات

مربوطه به گونه ای است که دیانت بایی را متبادر به ذهن می نماید که با توجه به

نفس مبارک حضرت ولی اموالله صحیح نمی نماید.

فهرست

صفحه ۴۰	برنامه مطالعه هفتگی
۵	معرفی درس
۶	معرفی منابع اصلی مطالعه
۱۲	قسمتی از کتاب قرن بدیع جلد ۲
۱۶	مقاله متممات ام الكتاب
۲۳	اهداف درس
۲۴	روش مطالعه (فعالیت‌های ضروری)
۳۲	- عناوین درس
۳۶	شیوه ارزشیابی
۳۷	- تکالیف
۴۹	- آزمونها
۴۹	نمونه سئوالات امتحانی
۵۳	معرفی منابع مطالعه تکمیلی
۵۶	منابع مطالعه درسی داخل جزوه
۵۶	- مقاله تمدنی پیوسته در حال پیشرفت
۵۹	- لوح مبارك مندرج در آثار قلم اعلى جلد ۷
۶۲	- منتخبات نصوص مبارکه
۶۶	منابع و مواد کمک آموزشی
۶۶	- شرح اعلام و اصطلاحات منابع مطالعاتی

توجه: لطفاً در کلّ جزوه عبارت " مبادی اجتماعی ۱ " را به " تعالیم اجتماعی ۲ " تغییر دهید .

برنامه		برنامه	
مطالب	هفته	مطالب	هفته
لوح طرازات	دهم	مطالعه راهنمای درس / مقاله تمدنی پیوسته در حال پیشرفت (ضمیمه جزوه) / لوح بشارات	اول
لوح مبارک مندرج در آثار قلم اعلی - جلد ۷ (ضمیمه جزوه)	یازدهم	لوح کلمات فردوسی	دوم
لوح دنیا	دوازدهم	لوح مقصود	سوم
لوح دنیا - تهیه و ارسال تکلیف	سیزدهم	تهیه و ارسال تکلیف	چهارم
نوار شماره ۹۹	چهاردهم	لوح اشراقت	پنجم
لوح تجلیات	پانزدهم	لوح اشراقت	ششم
منتخبات نصوص مبارکه (ضمیمه جزوه) لوح اتحاد (مندرج در ادعیه محبوب ص ۴۰۷)	شانزدهم	لوح اتحاد (مندرج در ادعیه محبوب ص ۳۸۸)	هفتم
مرور الواح مطالعه شده	هفدهم	مرور الواح مطالعه شده	هشتم
امتحان پایان ترم	هجدهم	امتحان میان ترم	نهم

دانشجوی عزیز با تبریک موفقیت شما در درس کلیات مبادی اجتماعی و ورود شما به درس مبادی اجتماعی ۱، بدنبال درس کلیات مبادی اجتماعی که در آن ضمن مطالعه خطابات مبارکه، حضرت عبدالبها، و با پاسخگویی به سوءالات مطروحه در جزوه درسی با رؤوس مطالب مربوط به تعالیم اجتماعی امر مبارک آشنا گردیدید. در این درس سعی می‌گردد با مدد از تأییدات الهی به مطالعه برخی الواح و نصوص مبارکه نازل از قلم شارع قدیر مربوط به تشریح تعالیم اجتماعی امر مبارک بپردازیم تا ضمن درک حلاوت بیان مبارک و دریافت مفاهیم تعالیم اجتماعی از خلال آنها، مطالعه ای تطبیقی از بیان شارع و کلام مبین انجام داده، خود را برای تعمیم نقطه نظرات امر مبارک و مفاهیم مندرج در آثار در مورد تعالیم اجتماعی بر مصادیق آن درجهان کنونی در درس آینده آماده نمائیم.

معرفی منابع اصلی مطالعه (۱)

حضرت عبدالبهاء می‌فرمایند: " امروز هر نفسی اطلاع بر وصایا و نصایح بهاء‌الله یابد و الواح کلمات و تجلیات و اشراقات و طرازات و بشارات را بخواند ابدأ " برای او شبهه نماند که این تعالیم رزق امروز عالم انسانی است و سبب حیات ابدی " (۲)

حضرت ولی‌ام‌الله می‌فرمایند: " پس از نزول کتاب مستطاب اقدس و تشریح حدود و احکام الهیه الواح متعالیه دیگری نیز در اواخر ایام از یراعه مالک انام عز نزول یافت که در آن صحائف مقدسه اصول و مبادی - سامیه این امر اعظم تشریح و بعضی از تعالیم و احکامی که از قبل از قلم اعلی نازل شده بود تبیین و تکمیل گردید و در این لوح بدیعه منیعه بشارات و انذارات جدیدی از سماء اراده رحمن ظاهر و پاره‌ای از اوامر و نواهی که فی الحقیقه مکمل حدود و احکام کتاب اقدس محسوب است وضع و مقرر گردید. از آن جمله است الواح اشراقات و بشارات و طرازات و تجلیات و کلمات فردوسیه و لوح اقدس و لوح دنیا و لوح مقصود. این اسفار جلیله که از آثار عظیمه و اخیره، قلم خستگی ناپذیر جمال اقدس ابهی محسوب در عداد اعلی و ابهی ثمرات جنبیه آن خزائن علم الهی و هدف غائی و کمال نهائی رسالت چهل ساله آن جمال مبیین است. " (۳)

در این درس هفت لوح از الواح مبارکه موسوم به منعمات ام‌الکتاب که مضامین تعالیم اجتماعی امر مبارک را شامل می‌گردند (لوح اشراقات - بشارات - طرازات - تجلیات - کلمات فردوسیه - لوح دنیا - لوح مقصود) (۴) و همچنین الواح مبارک اتحاد و قسمتی از یکی از الواح جمال اقدس ابهی و همچنین مجموعه‌ای از نصوص مبارکه شارع قدیر - بوط به برخی تعالیم اجتماعی امر مبارک مطالعه خواهد گردید.

۱ - لوح اشراقات (۵) مندرج در مجموعه اشراقات ص ۵۰ و همچنین نبذه من تعالیم حضرت بهاء‌الله

این لوح مبارک در عکا خطاب به جلیل مسگر خوشی (۶) نازل گردیده است. جمال مبارک در ابتدای لوح در خطه عربی اصول اعتقادی اهل بها در مورد عصمت کبری را شرح فرموده‌اند. در ضمن این خطبه‌ها همیست تقوی را بعنوان " مایع الاعمال و الاخلاق " ذکر فرموده و در ادامه انذارات متعدده در زمینه اخلاق و حیات بهائی از جمله تاکید، به امانت و دیانت و منع از سبب حزن شدن و ... می‌فرمایند.

سپس در طی نه اشراق به ذکر اصول اساسی تعالیم اجتماعی و اخلاقی امر مبارک به شرح ذیل می‌پردازند.

اشراق اول	در حرمت و اهمیت دین	اشراق ششم	در اتحاد و اتفاق
اشراق دوم	در صلح اکبر	اشراق هفتم	در تعلیم و تربیت اطفال
اشراق سوم	در اجرای حدود	اشراق هشتم	در مقام و اهمیت و وظائف
اشراق چهارم	در تقوی و اعمال و اخلاق پسندیده	بیت العدل	
اشراق پنجم	در معرفت دول بر احوال مامورین	اشراق نهم	در هدف از ظهور ادیان الهی

علاوه بر موارد مذکور در فوق برخی مطالب تاریخیه و تشریح برخی از احکام مثل حکم جواز ربح نقود را در

لوح مبارک می‌توان یافت.

۲- لوح بشارات (مندرج در مجموعه الواح مبارکه چاپ مصر ص ۱۱۶ و همچنین نبذه من تعالیم حضرت

بهاء الله)

از جمله الواح مبارکه، نازله در مدینه، عکا است و مخاطب آن چنان که در نفس لوح مذکور است اهل ارض

می باشند. این لوح شامل پانزده بشارت به شرح ذیل است.

بشارت اول	در محو حکم جهاد	بشارت نهم	در اینکه استغفار تنها باید به درگاه
بشارت دوم	در معاشرت ادیان با یکدیگر	خداوند متعال صورت پذیرد و چگونگی	آن
بشارت سوم	در لسان و خط	بشارت دهم	در نسخ حکم محو کتب
بشارت چهارم	در محبت و خدمت به ملوکی که بر بشارت	بشارت یازدهم	در امر به تحصیل علوم و فنون نافع
بشارت پنجم	در اطاعت از حکومت و دعوت به	بشارت دوازدهم	در حکم اشتغال به کار
امر الهی	بشارت سیزدهم	در مورد بیت العدل اعظم	بشارت چهاردهم
بشارت ششم	در صلح اکبر	بشارت پانزدهم	در شاد رحال مخصوص زیارت اهل قبور
بشارت هفتم	در حکم البسه و ریش	بشارت پانزدهم	در جمهوریت و سلطنت
بشارت هشتم	در حکم مربوط به انزوا و رهبانیت		

۳- لوح طرازات (مندرج در مجموعه اشراقات، ص ۱۴۷ و همچنین نبذه من تعالیم حضرت بهاء الله)

این لوح مبارک در عکا عز نزول یافته است و در آن پس از ذکر عظمت امرالله، در طی ۶ طراز به موارد ذیل

اشاره می فرمایند.

طراز اول	معرفت انسان به نفس خود و تحصیل ثروت	طراز چهارم	در امانت
از طریق کار و کسب و مقام معلم	طراز پنجم	در حفظ و صیانت مقامات عبادالله	
طراز دوم	در معاشرت با ادیان به روح و ریحان	طراز ششم	در علم و دانائی و تحصیل علوم و
طراز سوم	در خلق نیک و عدل و انصاف	اهمیت ارتباطات و روزنامه و وظیفه	نویسنده

در انتها ذکر ظلم و عناد معرضین بیان و مطالبی که در جراید نگاشته اند نموده، با خطاباتی به هادی دولت آبادی که خود را وصی یحیی ازل می دانست خجست را بر اهل بیان تمام می فرمایند.

۴- لوح تجلیات (مندرج در مجموعه اشراقات ص ۱۹۸ و همچنین نبذه من تعالیم حضرت بهاء الله)

از الواح نازله در عکا و مخاطب آن استاد علی اکبر بنای یزدی (۷) می باشد. در این لوح مبارک پس از بیان

آثار عظیمه ظهور الهی و مفتریات معاندین در ضمن چهار تجلی موارد ذیل را اشاره می فرمایند.

تجلی اول	در معرفت حق جل جلاله بواسطه	تجلی سوم	در علوم و فنون و صنایع
مظهر امر	تجلی چهارم	در ذکر الوهیت و ربوبیت و امثال آن	
تجلی دوم	در استقامت بر امر		

در انتها شرحی در مورد معروضین علی‌الخصوص معروضین بیان می‌فرمایند.

۵- لوح کلمات فردوسی (مندرج در مجموعه اشراقات، ص ۱۱۲ و همچنین نبذه من تعالیم حضرت بهاء الله)

این لوح مبارک در عکا به اعزاز جناب حاجی میرزا حیدر علی اصفهانی^(۸) نازل گردیده است. در ابتدای لوح مطالب مختلفی مانند سبب ارتفاع مقام انسان و اجتناب از اوها و شرایط مبلغین و شرح اعمال نالایق و برخی نفوس و اوها، متصوفه و اشاره به گفتار حکیم سبزواری (حاج ملاهادی سبزواری)^(۹) را ذکر فرموده و سپس به موارد زیر اشاره می‌فرمایند.

کلمه الله در ورق اول از فردوس اعلی	در خشیه الله
کلمه الله در ورق دوم از فردوس اعلی	در تمسک به دین
کلمه الله در ورق سوم از فردوس اعلی	در عدل و فضل و غرور و خضوع
کلمه الله در ورق چهارم از فردوس اعلی	در صفات و سجایایی که ملوک باید دارا باشند
کلمه الله در ورق پنجم از فردوس اعلی	در خرد
کلمه الله در ورق ششم از فردوس اعلی	در اتحاد و اینکه مقصود از داد اتحاد است
کلمه الله در ورق هفتم از فردوس اعلی	در اتحاد و اتفاق
کلمه الله در ورق هشتم از فردوس اعلی	در تعلیم و تربیت و در مقام بیت العدل و در لسان و خط
کلمه الله در ورق نهم از فردوس اعلی	در اعتدال و عواقب عدم وجود آن
کلمه الله در ورق دهم از فردوس اعلی	در منع از انزوا و احتراز از ریاضات شاقه
کلمه الله در ورق یازدهم از فردوس اعلی	در اتحاد و اتفاق علی‌الخصوص بین ادیان و استفاده از عقل و صنایع و علوم و فنون برای اتحاد

پس از آن به بیاناتی در زمینه انفاق مال و تشرف برخی از احبا اشاره و در انتها درباره اقوال موهومه معروضین بیان و اتم حجت با آنها و ذکر اعمال کریمه هادی دولت آبادی^(۱۰) و جانبازی جناب میرزا اشرف آبداهای^(۱۱) مطالبی را ذکر می‌فرمایند.

۶- لوح دنیا (مندرج در مجموعه الواح مبارکه چاپ مصر ص ۲۸۵ و همچنین دریای دانش ص ۸۴)

نزول این لوح در عکا در سال ۱۲۰۸ هجری قمری می‌باشد. در آن ایام جناب ملاعلی اکبر آبادی^(۱۲) و جناب حاجی ابوالحسن اردکانی^(۱۳) امین حقوق الله در قزوین و سپس طهران مسجون بودند. در آغاز لوح اشاره به مسجونیت ایشان می‌فرمایند. پس از آن مطالبی شامل عنایت به ایادی امرالله - خطباتی به افغان، نصایح و سفارش به حکمت فرموده سپس در مواضع اجتماعی به پنج امر مهم که سبب اصلاح است یعنی بیت العدل اعظم - وحدت لسان - لزوم تمسک به اسباب محبت و اتحاد و تأکید به کسب و صنعت و اهمیت زراعت اشاره می‌فرمایند. پس از آن مطالبی خطاب به زمامداران ایران و علما راجع به اهمیت مشورت و تعالیم اصلی که سبب عمار بلاد و آسایش عباد است فرموده سپس به اعمال سید جمال‌الدین افغانی^(۱۴) و جریده عروه الوثقی^(۱۵) اشاره می‌فرمایند و با ذکر عظمت امرالله و استقامت مظهر امر و نصیحت به افراد

مؤمنین و اظهار عنایت به اهل بها لوح مبارک را خاتمه می دهند.

توجه: به همراه این لوح تقریر شفاهی جناب دکتر داوودی درباره لوح دنیا (نوار لوح دنیا شماره ۹۹) جزء متون درسی محسوب می گردد. با فراگیری این تقریر فهم و درک بیشتری راجع به مطالب مندرج در لوح مبارک حاصل خواهد گردید.

۷- لوح مقصود: (مندرج در دریای دانش، ص ۱۱ و بصورت مستقل چاپ مصر)

این لوح در عکا در سال ۱۲۹۹ به اعزاز میرزا مقصود که در آن ایام در شام و قدس بسر می برده، نازل شده است. این لوح جواب دو عریضه از وی می باشد و به زبان خادم^(۱۶) عز نزول یافته است. این لوح حاوی مطالب مهمه و شامل تعالیم و اصول اساسیه امر اعظم است از جمله:

علت ظهور مظاهر مقدسه - مقام و اهمیت تربیت - وضعیت عالم و علت آن - اتحاد و اتفاق - نظم و ستونهای آن مقام عدل و عقل و وظیفه، امرا در مورد آن - مجمع ملوک و سلاطین - وحدت لسان و خط - مقصود از حب وطن و حب عالم - هدف از دین و مذهب - مقام مشورت - امر به تحصیل علوم نافع - اعتدال خرد - بردباری و پرهیزکاری - مقام عالم و حکیم - علل هرج و مرج کنونی عالم - کیفیت و خصوصیات بیان و کلام و مقام کلمه الهی.

توجه: در کتاب دریای دانش قسمت دوم لوح مبارک درج نشده است.

۸- لوح اتحاد (مندرج در ادعیه حضرت محبوب ص ۲۷۸)

توجه: مطلع این لوح "قد حضر لدی المظلوم کتاب احد من السادات ... می باشد.

این لوح مبارک خطاب به آقا سید اسدالله^(۱۷) است که یکی از سادات خیمه رشت بوده است و از الواح نازله در عکا می باشد. در این لوح انواع اتحاد مثل اتحاد در دین - اتحاد در قول - اتحاد در اعمال - اتحاد مقام - اتحاد نفوس و اموال را با اثرات و ثمرات و حدود و ثغور هر یک توضیح می فرمایند و در تلو بیانات مبارکه مطالبی نیز در مورد کیفیت کلام و اثرات متضاد آن - انشعاب در ادیان و اثرات آنها - مساوات - حکمت و غیره را مورد بررسی قرار می دهند.

۹- لوح اتحاد (مندرج در ادعیه محبوب صفحه ۴۰۷ - مجموعه الواح مبارکه چاپ مصر، ص ۲۸۴ و دریای دانش ص ۶۳)

در این لوح مبارک جمال قدم اهل ادیان، فرق و مذاهب مختلف را با توجه به تعلیم وحدت اساس ادیان به اتحاد امر و تعلیم می فرمایند.

"بنام دوست یکتا ای احزاب مختلفه ..."

۱۰- قسمتی از لوح مبارک جمالقدم مندرج در آثار قلم اعلی جلد ۷ صفحات ۱۱۴ تا ۱۵۴

لوح مبارک با مطلع "بسم ربنا الاعظم الاقدس العلی الابهی الحمد لله الذی توحد بالکلام" می باشد

و در پاسخ به سئوالات یکی از افنان با استناد به بیانات الهیه به قلم کاتب مبارک است.

در اوایل لوح از جانب کاتب مبارك مذکور است " يسأل الخادم ربه بان يزيده هذا السكر الذي اخذني من رحيق محبة اولياء الله واصفيائه فلما فزنت وقرئت وعرفت عرضته لدى الوجه اذا " نطق لسان العظمة يا افناني يا ايها الفائز بكوثر عنايتي ۰۰۰"

در خاتمه لوح مبارك تاريخ ۱۱ ربيع الاولي سنه ۹۸ ثبت گردیده واز الواح نازل که عکاسی باشد از صفحات ۱۲۰ تا ۱۳۰ لوح مبارك جزء منابع مورد مطالعه این درس می باشد. در این قسمت ضمن ذکر این مطلب که عمل به تعالیم مبارکه تنها راه درمان آلام کنونی است در خصوص تعلیم وحدت لسان و خط و تعلیم صلح عمومی بیاناتی به شرح ذیل موجود است.

۱- تعلیم وحدت لسان و خط : تعلیم مبارك با استناد به آیه کتاب مستطاب اقدس خطاب به "اهل عالم عموما" و "اهل مجالس خصوصا" و همچنین بیانات مبارکه خطاب به کامل پاشا در استانبول مورد بررسی قرار گرفته است.

۲- تعلیم صلح عمومی : در شرح این تعلیم قسمتی از لوح ملکه وکتوریا به فارسی نازل گردیده " فانظروا العالم کبیکل انسان ۰۰۰ ان قام احد منکم علی الاخر قوموا علیه ان هذا لا عدل مبين"

۱۱- منتخبات نصوص مبارکه

جهت تکمیل مطالعات در زمینه برخی از تعالیم اجتماعی امر مبارك که در سایر منابع مطالعاتی این درس به میزان کمتری مورد بررسی قرار گرفته ویا طرح نشده، منتخباتی از بیانات الهیه به عنوان یکی از منابع درسی در نظر گرفته شده است. همچنین برخی از بیانات که در آنها جنبه های دیگری از تعالیم مبارکه مطرح گردیده در این منتخبات قید شده است.

منتخبات مذکور در خصوص تعالیم ذیل می باشد:

۱- وحدت عالم انسانی

۲- دین باید سبب الفت و محبت باشد.

۳- تحری حقیقت

۴- ترك تعصبات

۵- تساوی حقوق رجال و نساء

۶- وحدت اساس ادیان

یادداشتها

- (۱) در موارد مختلفه این معرفی از کتاب گنج شایگان تالیف فاضل جلیل القدر جناب عبدالحمید اشراق خاوری استفاده گردیده است .
- (۲) مائده آسمانی جلد ۵ ص ۹۳
- (۳) قرن بدیع جلد ۲، ترجمه "God passes by" صادره از پیراعه حضرت ولی امرالله، ص ۲۹۳، ترجمه اصل این قسمت از تبیین مبارک حضرت ولی امرالله در مورد متممات ام‌الکتاب به ضمیمه در انتهای همین معرفی درج است .
- (۴) برای آشنائی بیشتر با این الواح به مقاله متممات ام‌الکتاب از جناب وحید رافتی که در انتهای همین معرفی درج است مراجعه فرمائید . اصل این مقاله از آهنگ بدیع سال ۳۱ شماره ۳۴۱ استخراج شده است . در این مقاله علاوه بر آشنائی با اهمیت و عظمت الواح متمم کتاب مستطاب اقدس می‌توان معرفی کلی و اجمالی از الواح مبارکه فوق را یافت و تقسیم بندی فحای این الواح را از دیدگاه نویسنده مقاله مورد مطالعه قرار داد .
- (۵) معرفی قسمتی از لوح اشراقات را در آهنگ بدیع سال ۳۱ شماره‌های ۳۴۲ تا ۳۴۷ بقلم جناب وحید رافتی می‌توان یافت .
- (۶) مراجعه شود به قسمت " شرح اعلام و اصطلاحات منابع مطالعاتی " مندرج در همین جزوه " درسی .
- (۷ الی ۱۷) به قسمت " شرح اعلام و اصطلاحات منابع مطالعاتی " مندرج در همین جزوه درسی مراجعه شود .

پس از نزول کذآب مستطاب اقدس و تشریح حدود واحکام الهیه الواح متعالیه، دیگری نیز در اواخر ایام از پیراعه مالک انام عز نزول یافت که در آن صحائف مقدسه اصول و مبادی سامیه این امر اعظم تشریح و بعضی از تعالیم و احکامی که از قبل از قلم اعلی نازل شده بود تبیین و تکمیل گردید و در این الواح بدیعه منیعہ بشارات و اندازات جدیدی از سما، اراده، رحمن ظاهر و پاره‌ای اوامر و نواهی که فی الحقیقه مکمل حدود واحکام کتاب اقدس محسوب است وضع و مقرر گردید از آن جمله است الواح اشراقات و بشارات و طرازات و تجلیات و کلمات فردوسیہ و لوح اقدس و لوح دنیا و لوح مقصود، این اسفار جلیله که از آثار عظیمه و اخیرہ، قلم خستگی ناپذیر جمال اقدس ابهی محسوب در عداد اعلی و ابهی ثمرات جنیه آن خزانه علم الهی و هدف غائی و کمال نهائی رسالت چهل ساله، آن جمال مبین است، در بین اصول و مبادی بهیه قیمه که در الواح متعالیه منکوره مسطور است اعظم و اتم و اقدم و اقوم آنها اصل و وحدت و یگانگی عالم انسانی است که میتوان آن را جوهر تعالیم الهیه و محور احکام و اوامر سماویه در این دور اعظم اقدس محسوب داشت و این اصل امیل یعنی اتفاق عالم و اتحاد امم در این عصر نورانی بدرجه‌ای منیع و عظیم است که شارع قدیر در کتاب عهد خویش بصراحت تنصیح و آنرا مقصد اصلی و منظور نهائی ظهور مقدس خویش تعیین می‌فرماید در این مقام از قلم اعلی این کلمه، مقدسه علیا نازل "قدچئنا لاتحاد من علی الارض و اتفاقهم" و نیز می‌فرماید "قسم بافتاب حقیقت نور اتفاق آفاق را روشن و منور سازد" و نیز اشاره باین مقصد اسنی و هدف اعلی که ظهور وحدت و وفاق در بین بریه است می‌فرماید "گاهی بلسان شریعت و هنگامی بلسان حقیقت و طریقت نطق نمودیم و مقصد اقصی و غایت قصوی ظهور این مقام بلند اعلی بوده" و نیز می‌فرماید "این قصه، سلطان مقاصد و این امل ملیک آمال" و همچنین "عالم یکوطن محسوب است و من علی الارض اهل آن". جمال اقدس ابهی تایید می‌فرماید که اتفاق بشر و حصول وحدت اصلیه بین ملل و نحل که آخرین مرحله، تکامل عالم انسانی و وصول باعلی ذروه، کمال و بلوغ محسوب امری حتمی و غیر قابل اجتناب است "سوف نظوی الدنیا و ما فیها و نبسط بساطا" آخر "همچنین می‌فرماید "حال ارض حامله مشهود زود است که اثمار منیعہ و اشجار باسقه و اوراد محبوبه و نعماء جنیه مشاهده شود."

قلم اعلی از منحصت نظام کنونی عالم اظهار تاسف فرموده و عدم کفایت حب وطن را برای اداره و انتظام جامعه، بشریت تصریح می‌فرماید در این مقام از سما، مشیت حضرت رب الانام نازل قوله الاعز الاعلی "لیس الفخر لمن یحب الوطن بل لمن یحب العالم" و همچنین حفظ مصالح عالم و خدمت بجامعه، بنی‌آدم را گرانبهارترین و مقدس‌ترین نتیجه، مساعی نوع انسان شمارند.

در مقام دیگر از انتشار بی دینی و فقدان تعلقات روحانی اظهار اسف و حسرت مینماید و می‌فرماید "ارکان دین در عالم سست شده و این سستی سبب قوت جهال و جسارتشان شده و میشود... عالم منقلب است و انقلاب آن یوما" فیوما "در تزیاید و وجه آن بغفلت و لامذهبی متوجه" و نیز می‌فرماید "دین نوری است مبین و حصنی است متین از برای حفظ و آسایش اهل عالم" و در مقام دیگر می‌فرماید "قلم اعلی در ایسن

حین مظاهر قدرت و مشارق اقتدار یعنی ملوک و سلاطین و رؤسا و امرا و علما و عرفا را نصیحت می‌فرماید و به دین و به تمسک بآن وصیت می‌نماید آن است سبب بزرگ‌ها از برای نظم جهان و اطمینان من فی الامکان " و همچنین " دین الله و مذهب الله محض اتحاد و اتفاق اهل عالم از سماء مشیت مالک قدم نازل گشته و ظاهر شده آن را علت اختلاف و نفاق مکنید " و در مقام دیگر نازل " دارالتعلیم باید در ابتدا اولاد را بشرایط دین تعلیم دهند تا وعد و وعید مذکور در کتب الهی ایشان را از مناهی منع نماید و بطراز اوامر مزین دارد و لکن بقدری که به تعصب و حمیه جاهلیه منجر و منتهی نگردد " و نیز می‌فرماید " سستی ارکان دین سبب قوت جهال و جرأت و جسارت شده برآستی می‌گویم آنچه از مقام بلند دین کاست بر غفلت اشرار افزود و نتیجه بالاخره هرج و مرج است " و بعد می‌فرماید این انقلاب و هرج و مرج بتدریج شدت خواهد یافت فاذا تم المیقات یظهر بغتة ما ترتعد به فرائض العالم ."

اصول امنیت اجتماعی را حضرت بهاء الله بنحو قاطع و صریح تاکید و تقلیل عساکر و ادوات حرب را بمیزانی که برای حفظ و حراست داخله، ممالک و بلاد لازم و ضروری است توصیه می‌فرماید و نیز لزوم تشکیل مجمع بزرگی را که ملوک و سلاطین ارض در آن مجمع حاضر و راجع باستقرار صلح در بین ملل و نحل عالم مفروضه و اخذ تصمیم نمایند خاطر نشان می‌فرماید .

راجع با اجرای عدالت تاکیدات شدید از قلم مولی‌الیریه نازل و آن را سراج عباد و حارس من فی البسلاد شمرده است در این مقام می‌فرماید " سراج عباد داد است او را بپادهای مخالف ظلم و اعتماف خسامسوش منمائید " و نیز می‌فرماید " عدل و انصاف دو چارسند از برای حفظ عباد " و در مقام دیگر نازل " عدل جندی است قوی . . . اوست مبتین اسرار وجود و دارای رایت محبت وجود " و همچنین " هیچ نوری بنور عدل معادله نمی‌نماید آن است سبب نظم عالم و راحت امم " . . . " مریبی عالم عدل است چه که دارای دو رکن است مجازات و مکافات و این دو رکن دو چشمه‌اند از برای حیات اهل عالم " و باهل ارض توصیه می‌نماید که مراقب ظهور عدل الهی باشند و پیش بینی می‌فرماید که پس از مضي ایام و بروز انقلابات کثیره و مصاعب و متاعب شدیدة نیر عدل از سحاب تیره، ظلم فارغ و در سماء ارادة الله بکمال جلوه و اشراق ساطع و لاهع خواهد گردید بقوله تعالی " ان ارتقبوا یا قوم ایام العدل " اذا ترتفع الاعلام و تغرد النعادل علی الافنان " .

دیگر از تعالیم مبارکه رعایت اصل اعتدال در جمیع شیون است در این خصوص می‌فرماید " هر امری که از اعتدال تجاوز نماید از طراز اثر محروم مشاهده شود مثلا جریت و تمدن و امثال آن . . . اگر از حد اعتدال تجاوز نماید سبب و علت ضرر گردد " و همچنین می‌فرماید " در تمدن اهل غرب ملاحظه نمائید که سبب اضطراب و وحشت اهل عالم شده " و پیش بینی می‌فرماید که این تمدن مفرطه عنقریب علت فساد و مایه دمار ممالک و دیار خواهد گردید " سوف تحترق المدن من ناره " .

مشورت را جمال اقدس الهی یکی از اصول اساسیه امر مقدسش مقرر فرموده و در این خصوص این حکم محکم از سماء اراده مالک قدم نازل " آسمان حکمت الهی بدون نیر روشن و منیر مشورت و شفقت در جمیع امور بمشورت متمسک شوید چه که اوست سراج هدایت راه نماید و آگاهی عطا کند " .

دیگر از تعالیم مبارکه کسب علوم و فنون و صنایع است در این باره قلم اعلی می‌فرماید " علم بمنزله جناح است از برای وجود و مرفعات است از برای صعود تحصیلش بر کل لازم و لکن علمی که اهل ارض از آن منتفع شوند نه علمی که بحرف ابتدا شود و بحرف منتهی گردد . صاحبان علوم و صنایع را حق عظیم است بر اهل عالم بشهد بذلك امّ البیان " و نیز می‌فرماید " تحصیل علوم و فنون از هر قبیل جائز و لکن علمی که نافع است و سبب و علت ترقی عباد است " و درباره کسب ثروت می‌فرماید " و این ثروت اگر از صنعت و اقتسراف حاصل شود نزد اهل خرد مندوح و مقبول است . "

دیگر از اوامر مبارکه و تعالیم اساسیه این ظهور اعظم معاشرت با اهل عالم از احزاب و ادیان مختلفه است در این خصوص می‌فرماید " با جمیع اهل عالم بروج و ریحان معاشرت نمایند چه که معاشرت سبب اتحاد و اتفاق بوده و هست و اتحاد و اتفاق سبب نظام عالم و حیات امم است . "

دیگر اختیار یک لسان و خط عمومی است که در الواح مکرر تأکید و از صرف اوقات برای فراگرفتن السنه مختلفه اظهار تأت می‌فرمایند در این باب از قلم اعلی نازل " حضرات ملوک ایدهم الله و یا وزیرای ارض مشورت نمایند و یاه لسان از السن موجوده و یا لسان جدیدی مقرر نمایند و در مدارس عالم اطفال را بلسان تعلیم دهند و همچنین خط در این صورت جمیع ارض قطع واحد مشاهده شود " و نیز می‌فرماید " حال خط بدیعی و لسان جدیدی اختراع شده " و تصریح مینمایند که چنانچه شایق تحصیل آن باشند طلب نمایند تا تعلیم و القا گردد . "

دیگر از تعالیم مبارکه اختیار وضع احکام و قوانین غیر منصوصه و تفویض آن به امنای بیت العدل است در این خصوص می‌فرماید " آنچه از حدودات در کتاب بر حسب ظاهر نازل نشده باید امنای بیت عدل مشورت نمایند آنچه را پسندیدند مجری دارند آنه یلهمهم ما یشاء و هو المدبّر العظیم " و همچنین تاسیس حکومت مشروطه‌ای که در آرزو و مآرب جمهوریت با شوکت و عظمت سلطنت مجتمع گردد قوله تعالی " اگرچه جمهوریت نفعش بعموم اهل عالم راجع و لکن شوکت سلطنت آیتی است از آیات الهی دوست نداریم مسدن عالم از آن محروم مانند اگر مدبّرین این دورا جمع نمایند اجرشان عندالله عظیم است " دیگر توجه کامل در امر زراعت و رعایت تاّ نسبت بصحت اخبار و اوراق است در این مقام لسان قدم می‌فرماید " اوراق اخبار طیار روزنامه فی الحقیقه مرآت جهان است . . . ظهوری است عجیب و امری است بزرگ و لکن نگارنده را سزاوار آنکه از غرض نفس و هوی مقدّس باشد و بطراز عدل و انصاف مزین و در امور بقدر مقدور تفحص نماید تا بر حقیقت آن آگاه شود و بنگارد . "

جمال اقدس الهی در الواح مبارکه مسأله عصمت کبری را تشریح و به پیروان خویش لزوم اطاعت و انقیاد نسبت بمصادر امور و مراجع جمهور را تأکید می‌فرماید در این خصوص از قلم اعلی نازل " این حزب در مملکت هر دولتی ساکن شوند باید بامانت و صدق و صفا با آن دولت رفتار نمایند هذا ما نزل من لدن آمر قدیم . " دیگر الغای حکم جهاد و محو کتاب است بقوله المتعالی العزیز " بشارت اول که از امّ الکتاب در این ظهور اعظم بجمیع اهل عالم عنایت شد محو حکم جهاد است از کتاب تعالی الکریم ذوالفضل اعظیم " و

همچنین " حکم محو کتب را از زبر والواح برداشتیم فضلا " من لدی اللہ مبعث هذا النبأ العظیم " دیگر اظهار عطف و عنایت و تمجید و تقدیر نسبت باصحاب معرفت و ارباب علم و حکمت است در این شماره می فرماید " حکیم دانا و عالم بینا دو بصرند از برای هیکل عالم انشاء اللہ ارض از این دو عطیة کبری محروم نماند و ممنوع نشود . "

در این مقام که ذکر اصول مهمه و تعالیم اساسیه مندرجه در الواح صادره از یراعه مقدس جمال قدم جلّ ذکره الاعظم در اواخر ایام تبعود مبارک در عکا در بین است لازم میدانم بلوح منبع " حکمت " که در آن اساس فلسفه و حکمت حقیقیه الهیه تبیین گشته و همچنین بزیارت نامه ای که در شأن حضرت سیدالشهداء علیه الاف التحیة و الثناء نازل و مقامات متعالیه آن فارس مضمار یزدانی و قائد جیش عرمرم الهی بکمال عظمت تجلیل و تکریم گردیده و همچنین به " رساله . سوال و جواب " که در آن پاره ای از حدود و احکام کتاب اقدس توضیح و تشریح گردیده و " لوح برهان " که در آن اعمال سیئه و مظالم و فیره شیخ محمد باقر ملقب به " ذنب " و میر محمد حسین امام جمعه اصفهان ملقب به " رقصاء " تصریح و تقبیح شده و بالاخره به " لوح مقدس کرمل " که در آن شارع قدیر بکمال تأکید و اهمیّت مدینه الهیه را به بیان " مدینه اللہ الّتی نزلت من السماء " بتجلیل و آن جبل مقدس را بخطاب جلیل " سوف تجری سفینه اللہ علیک و یظهر اهل البهاء الذین ذکرهم فی کتاب الاسماء " مخاطب می فرماید اشاره نمود و نیز مقتضی است لوحی را که از قلم اعلی خطاب بشیخ محمد تقی ملقب به " ابن ذنب " نازل و از جمله توقیعات منیعه و اسفار رشیکه صادره از سما مشیت الهیه است منذر گردید در این کتاب مبین جمال اقدس ابهی آن مجتهد حریص پرکین را بتوبه و استغفار از معاصی و سیئات خویش دعوت و بعضی از مهمترین اصول و تعالیم این ظهور اعظم را نقل و دلائل حقانیت امر مبارک را تشریح و تبیین می فرماید .

با ارسال و انتشار این کتاب منیر که قریب یک سنه قبل از غروب شمس لاهوت از افق عالم ناسوت از سما عزّ احدیه نازل گردیده صدور الواح و آثار معجزه آسای حضرتش که عددشان بصد مجلد بالغ و مخزن درر و لآلی شمینه مستخرجه از دریای علم و حکمت آن مظهر کلیه الهیه است عملا " خاتمه مییابد . الواح و آثاری که مشحون از اصول و مبادی منیعه بدیعه و احکام و تعالیم قیمه رفیعه و بشارات و اذعیه و مناجات و تفاسیر و خطب و بیانات نصیحه و ارشادات الهیه و خطابات و انذارات شدید بملوک و زمامداران دول و ملل و وزراء و رؤسا از شرق و غرب و پیشوایان ادیان از فرق و مذاهب مختلفه و زعماء قوم از احزاب و مسالک متنوعه و اهل دانش و ادب و سیاست و عرفان و طریقت و تجارت و خادمان نوع انسان در شئون مختلفه و مقامات متنوعه کثیره میباشد .

جمال اقدس ابهی در پایان حیات ناسوتی خود در سجن اعظم درباره عظمت و وسعت تعالیم مقدسه منزله از قلم مبارک می فرماید " فی الحقیقه در ارشاد ناس و القاء کلمه الهی و ابلاغ پیام آسمانی که از جانب خداوند مقتدر مجید بر آن مأمور بوده کوتاهی نرفت . و در مقام دیگر نازل " هل بقی لأحد فی هذا الظهور من عذر لا وربّ العرش العظیم قد احاطت الايات كلّ الجهات والقدره كلّ البریه ولكنّ الناس فی رقد عجیب . "

متممات ام الكتاب

وحیدرافتی

مقاله اول

مقدمه:

آثار جمالقدم ک، در مدت چهل سال (۱۳۰۹ - ۱۲۶۹ هـ ق) نازل گردیده است، صرف نظر از مشخصات کلی مشهود در تمام آنها، در هریک از ادوار مختلفه حیات شارع عظیمش مشخصاتی خاص دارد. اگر چه تعیین مشخصات قدیمی آثار هریک از ادوار بغداد اسلامبول، ادرنه و عکا امری خطیر و مستلزم تحقیقی وسیع و دقیق است. ما به مسامحه میتوان گفت که اغلب آثار اولیه ایام بغداد مملو از اصطلاحات و عبارات عرفانی است (۱) چنانکه آثار بعدی بغداد از امهات مباحث اخلاقیه و نیز حاوی تعبیرات و تأویلات بدیعه آیات کتب مقدسه ذبلیه است. (۲)

ورود جمالقدم به ادرنه آغاز تحولی جدید در سبک و محتوای الواح و آثار مبارکه است. الواح ملوک نازله در ادرنه عظمت امر و اعلان شریعت الله را متضمن است چنانکه آثار دیگر این دوره مثل کتاب بدیعه (۳) حاوی دلائل حقایق، امر مبارک و اثبات صحت دعاوی جمالقدم مبنی بر مقام من ینظهره اللهی است. آنچه در دوره پنجساله ادرنه (۱۲۸۵ - ۱۲۸۰ هـ ق) محسوس است آغاز بروز آنچه چیزی است که در دوران عکا میتوان نام قطعی احکام و مبادی بهائی بر آن نهاد این تحول با نزول الواح حج و نیز ادعیه مبارکه آغاز میگردد و با آثار نازله در سنین عکا به اوج خود میرسد.

مشخصه بارز آثار عکا شمول آنها بر احکام و مبادی و اصول اخلاقیه و تعالیم اجتماعی است که با نزول ام الكتاب، کتاب مستطاب اقدس، در اوایل ورود به عکا (۱۲۸۷ - ۱۲۸۸ هـ ق) آغاز میگردد و با نزول السواح بسیاری ادامه مییابد. حتی در آخرین سال حیات جمالقدم اثری شگرف مسمی به "لوح شیخ" (۴) نازل میگردد. اثری که فی الحقیقه خلاصه‌ای از حوادث دوران رسالت چهل ساله و حاوی چکیده‌ای از آثار نازله در این مدت است، اثری که با انتخاب و نقل قسمتهائی از آثار نازله قبلیه (۵) بوسیله نفس شارع اهمیتی فوق العاده در بین آثار جمالقدم کسب میکند و بمنزله گنجینه‌ای حاوی اهم مسائل مطروحه در امر مبارک درمیآید اثری که میتواند سندی برای مطالعات تاریخی، تعالیم اجتماعی، ممانث وارده بر جمالقدم و مؤمنین اولیه و بالاخره اعمال مخالفین و معارضین باشد.

آنچه در این مقاله و چند مقاله بعدی مورد مطالعه خواهد بود بررسی آثاری است که بعد از کتاب مستطاب اقدس نازل شده و شامل بعضی احکام متمم کتاب مستطاب اقدس است عنوان "متممات" انتخاب نگارنده و ماخوذ از تهارتی است که در لوح حضرت عبدالبهاء خطاب به آقامهدی رشتی بکار رفته است، میفرمایند:

" ثابت بر پیمانان ما... از کتاب اقدس سؤال نموده بودی همین است که طبع

شده چند حکم متمم دارد که به اثر قلم مبارک است... " (۶)

اینکه کدامیک از الواح نازله بعد از کتاب اقدس از این شمار محسوبند جای تامل است چه نمیتوان همه

الواح نازل بعد از کتاب اقدس را متمم دانست . حضرت ولی امرالله هشت لوح را با نکر نام مکمل حدود واحکام کتاب اقدس محسوب فرموده شرحی مختصر و جامع در اهمیت آن مرقوم داشته‌اند ، میفرمایند :

" ۰۰۰ پس از نزول کتاب مستطاب اقدس و تشریح حدود و احکام الهیه الواح متعالیه دیگری نیز در اواخر ایام از پراعه مالک انام عز نزول یافت که در آن صحائف مقدسه اصول و مبادی سامیه این امر اعظم تشریح و بعضی از تعالیم و احکامی که از قبل از قلم اعلی نازل شده بود تبیین و تکمیل گردید و در این الواح بدیعه منیعه بشارات و انذارات جدیدی از سماء اراده رحمن ظاهر و پاره‌ای اوامر و نواهی که فی الحقیقه مکمل حدود و احکام کتاب اقدس محسوب است وضع و مقرر گردید . از آن جمله است الواح اشراقات و بشارات و طرازات و تجلیات و کلمات فردوسیة و لوح اقدس و لوح دنیا و لوح مقصود . این اسفار جلیله که از آثار عظیمه و اخیره قلم خستگی ناپذیر جمال اقدس ابهی محسوب در عداد اعلی و ابهی ثمرات جنبه آن خزانه علم الهی و هدف غائی و کمال نهائی رسالت چهل ساله آن جمال مبین است . " (۷)

با آنکه در بیان فوق عبارت " از آن جمله است الواح ۰۰۰ " حاکی از امکان اطلاق عنوان " متممات " به بعضی از آثار دیگر این دوره تواند بود اما در این مقاله به استناد بیان مبارک فوق هشت لوح : ۱ - اشراقات ۲ - بشارات ۳ - طرازات ۴ - تجلیات ۵ - کلمات فردوسیة ۶ - لوح اقدس ۷ - لوح دنیا ۸ - لوح مقصود را بررسی خواهیم کرد .

این الواح از اهم ماخذ برای مطالعه نصوص مبارکه درباره عظمت امر الهی و نیز مبادی اجتماعی و تعالیم اخلاقی دیانت بهائی است . این آثار که در عین حال حاوی بعضی از احکام و اشاراتی که وقایع تاریخیه و معارف کتب مقدسه گذشته و نیز خطابهاتی به اهل ادیان بخصوص بیانیهاست با عناوین " خواتم الواح " (۱) و " اعلی و ابهی ثمرات جنبه آن خزانه علم الهی " (۹) وصف شده و در آثار حضرت عبدالبهاء ، احبای الهی به مطالعه و تمعن در آن امر گردیده‌اند . حضرت عبدالبهاء میفرمایند :

" ۰۰۰ الواح تجلیات و اشراقات و طرازات و بشارات و کلمات که قبل از صعود

مبارک بمدت قلیله نازل و از خواتم الواح است " (۱۰)

و نیز حضرت عبدالبهاء در اهمیت آنها میفرمایند :

" ۰۰۰ امروز هر نفسی اطلاع بر وصایا و نصایح بهاء الله یابد و الواح و (کذا)

کلمات و تجلیات و اشراقات و طرازات و بشارات را بخواند ابد " از برای او

شبهه نماند که این تعالیم رزق امروز عالم انسانی است و سبب حیات ابدی

است " (۱۱)

و نیز حضرت عبدالبهاء در لوح احبای آلمان میفرمایند :

"الواح طرازات و کلمات و تجلیات و اشراقات و بشارات را به امعان نظر بخوانید
و بموجب آن تعالیم الهیه قیام نمائید تا آنکه هر یک شمعی روشن گردید و شاهد
انجمن شوید" (۱۲)

متممات بدفعات در مجموعه‌های مختلفه الواح و کتب بهائی بتمامه یا با نقل بعضی از فقرات بطرق سنگی
و چاپ و استنسیل کثیر و نشر گردیده است ولی مجموعه واحدی که حاوی تمام این الواح باشد در دست
نیست. متممات را در مجموعه‌های زیر میتوان مطالعه نمود:

۱- اشراقات، در مجموعه الواح مبارکه مسمی به "اشراقات" (محل و تاریخ طبع ندارد) صفحه ۵۰-۸۵.
۲- بشارات، در مجموعه مسمی به "مجموعه بزرگ الواح" (قاهره: محیی‌الدین صبری، ۱۳۳۸ هـ ق -
۱۹۲۰ م) صفحه ۱۱۶-۱۲۴.

۳- طرازات، در مجموعه "اشراقات" صفحه ۱۴۷-۱۶۰.

۴- تجلیات، در مجموعه "اشراقات" صفحه ۱۹۸-۲۰۵.

۵- کلمات فردیسیه، در مجموعه "اشراقات" صفحه ۱۱۲-۱۳۳.

۶- لوح اقدس، در کتاب مبین که با عنوان "آثار قلم اعلی جلد اول در طهران تجدید طبع شده
(طهران: موسسه ملی مطبوعات امری، ۱۲۰ بدیع) صفحه ۱۳۸-۱۴۴.

۷- لوح دنیا، در "مجموعه بزرگ الواح" صفحه ۲۸۵-۳۰۱.

۸- لوح مقصود (قاهره، ۱۳۳۹ هـ ق - ۱۹۲۰ م) که بصورت کتابی شامل ۳۲ صفحه طبع شده و ۲۸ صفحه
اول آن لوح مقصود مورد نظر را شامل است (۱۳).

متممات به استثنای لوح اقدس که تماما "بعربی است اغلب بفارسی نازل شده جملات و عبارات عربی
هم دارد و قسمت اعظم آن به انگلیسی و ۴ لوح آن به عربی ترجمه و طبع گشته است.
مطالب مندرجه در متممات بحدی متنوع است که نمیتوان همه آنها را در ضمن یک طبقه بندی کلی قرار
داد اما عمده مسائل مندرجه در آن بشرح ذیل است:

۱- عظمت امر الهی

سطوت امرالله وقوه مودعه در تعالیم و مبادی آن که بالمآل مسلط بر انظمه موجوده خواهد گشت و رفاه
من علی الارض را تذهین خواهد نمود مطلبی است که در متممات نصوص متعدده را بخود اختصاص داده است.

۲- اصول اعتقادی

اصول اعتقادی بهائی علاوه بر تقدس ذات غیب الهی از امکان هرگونه شناسائی و بیان توحید حقیقی و نیز
لزوم معرفت اسم اعظم و استقامت بر امر او شامل مطالب دیگری است که در متممات مورد توضیح قرار گرفته
است. در اشراقات (۱۴) مقصود از عصمت و معانی آن را به تفصیل شرح فرموده‌اند چنانکه ایمان به عصمت
مظاهر مقدسه را ایمان به مقام یفعل مایشائی آن هیاکل قدسیه بنیان نموده احدی را با او در این مقام شریک
نمیدانند.

۳- مبادی اجتماعی

متممات از غنی‌ترین مآخذ مبادی اجتماعی بهائی است. در این الواح لزوم توجه بدین جهت اتحاد آن، صلح اکبر، اهمیت مشورت و نیز برقراری عدل بر دورکن مجازات و مکافات تشریح گردیده است. همچنین خط و زبان واحد و تعلیم و تربیت اطفال و لزوم کسب صنعت و اقتراف از اهم مبادی اجتماعی است که در متممات مذکور گشته است جمالقدم در طرازات (۱۵) اهمیت روزنامه و شرایط اخلاقی روزنامه نویس را شرح فرموده روزنامه را به "مرآت جهان" تمثیل میفرمایند. اهمیت مقام سلطنت و نیز لزوم اطاعت حکومت و رعایت امانت نسبت بولایة امور در سه لوح بشارات (۱۶) و دنیا (۱۷) و کلمات فردوسیة (۱۸) تکرار ذکر یافته است. تاسیس حکومتی بر اساس مشورت و جامع خواص جمهوری و سلطنت و نیز عظمت مقام علمای راشدین و عدم جواز انزوا و تحمل ریاضات شاقه از سایر مبادی اجتماعیة مذکوره در متممات است.

۴- مسائل نظم اداری

در متممات اهمیت مقام و وظائف بیت العدل اعظم الهی و همچنین مقام ایادی امرالله تشریح گردیده است.

۵- احکام

جمالقدم در اشراقات (۱۹) به قبول بعضی از احکام حضرت نقطه اولی و نسخ بعضی دیگر و تشریح احکامی جدید اشاره میفرمایند. محو حکم جهاد و نسخ حکم محو کتب در الواح بشارات (۲۰) و دنیا (۲۱) نازل گشته است. در متممات همچنین شد رحال و اظهار معاصی نزد خلق منع گشته و جواز ربع نقود از قلم اعلی صادر گردیده است.

۶- تعالیم اخلاقیه

متممات از اهم مآخذ بهائی برای مطالعه تعالیم اخلاقیه ظهور جدید است در هر هشت لوح نصوص متعالیه کثیره درباره تقوی، منع از جدال و فساد، امانت، نیالودن لسان به سب و لعن، عدل و انصاف، معاشرت با اهل ادیان بروج و ریحان، تکلم بصدق، ادب، استقامت، خضوع و خضوع نازل گردیده است. خشية الله و لزوم معرفت انسان به نفس خود و نیز رعایت اعتدال در جمیع شئون حیات در متممات بکرات تکرار شده و زمام البسه و آرایش در لوح بشارات (۲۲) بشرط آنکه ملعبه جهال واقع نشود بدست عباد داده شده است.

۷- تحقق مواعید کتب قبل

با ظهور جمالقدم مواعید و علامات مذکوره در کتب مقدسه قبل که در حق مظهر کلی الهی نازل شده است تحقق یافت. جمالقدم در کلمات فردوسیة میفرمایند:

"امروز جشن عظیم در ملاه اعلی برپا چه که آنچه در کتب الهی وعده داده

شده ظاهر گشته." (۲۳)

جمالقدم ظهور ساعت و قیامت و میزان و جنت و نار و سقوط نجوم و نفخ صور را بظهور خویش تاویل

میفرمایند و بنارت بظهور الله مندرج در کتب قبل را محقق در این ظهور اعظم میدانند.

۸ - خطابات به اهل ادیان

در متممات بیایى ها بیش از هر ملت دیگری مورد خطاب و تصیحت قرار گرفته‌اند و در طرازات (۲۴) مخصوصاً " به تفکر در علل احتجاج حزب قبل دعوت شده‌اند . جمهور مسیحیان در لوح اقدس و خوریه‌ها و ربه ملت روح در اشارات (۲۵) مورد خطاب قلم اعلی واقع گشته و به تزویج امر گردیده‌اند . جمالقدم همچنین در لوح دنیا (۲۶) و کلمات فردوسیه (۲۷) حزب شیعه را مورد خطاب قرار داده و برای ایشان طلب هدایت میفرمایند .

۹ - خطابات به افر د

هادی دولت آبدی و یحیی ازل مورد خطابات متعدده در متممات قرار گرفته‌اند . جمهور علماء در کلمات

فردوسیه (۲۸) مورد خطاب واقع شده در حقشان این چنین نازل گشته است :

" ای دانایان ام از بیگانگی چشم بردارید و به بیگانگی ناظر باشید و به اسبابی که

سبب راحت و آسایش عموم اهل عالم است تمسک جوئید " (۲۹)

در همین لوح (۲۰) حاج ملاهادی سبزواری حکیم متاخر ایرانی منکور گشته و " حفظ جان " و یا " محرومیت از سمع " او برای اصفای ندای حق مورد اشاره قرار گرفته است .

در لوح دنیا (۲۱) سید جمال‌الدین اسدآبادی معروف به افغانی یا " نفسی وارد مقرر سلطنت ایران

گشت " و نیز " شخی منکور " یادگردیده و بعضی از اعمالش اشاره گشته است .

۲۰ - وقایع تاریخیه

جمالقدم در متممات ذکر مصیباتی را که برای هدایت خلق تحمل فرموده‌اند شرح میفرمایند و نیز در لوح

دنیا (۳۲) به شفاعت اعیان از دشمنان که بعد از شهادت حاجی محمد رضا اصفهانی در عشق آباد واقع گردید

اشاره میفرمایند . ذکر وقایع تاریخیه سیاه چال و حبس نازنیندران و طهران به اشاره در اشراقات (۳۳) آمده

است .

۱۱ - مناجات

در هر یک از شان لوح از متممات آیاتی بشأن مناجات بفارسی و عربی نازل گشته است که بعضی از آنها

بسیار مشهور است این مناجاتها عبارتند از :

" الہی الہی لك الحمد بحد لیلتنی الیک . . . " (اشراقات) (۳۴)

" سبحانک یا الہ العالم و مقصود الامم . . . " (طرازات) (۳۵)

" الہی الہی استلک بحداء عاشقیک . . . " (بشارات) (۳۶)

" الہی الہی تسمع حنین بہائک و صریخه . . . " (لوح دنیا) (۳۷)

" سبحانك يا اله الكائنات ومقصود الممكنات ۰۰۰ " (لوح مقصود) (۳۸)

" قل الهی الهی ترانی طائفا " حول ارادتك ۰۰۰ " (كلمات فردوسیه) (۳۹)

آنچه مذکور گشت مطالعه‌ای اجمالی و اشاره‌ای مختصر به مسائل مندرجه در این الواح بود، در چند مقاله بعدی راجع به هر یک از این الواح بنحو مفصل‌تر بحث خواهد گردید.

مآخذ: نقل از آهنگ بدیع - سال ۳۱ - شماره ۲۴۱

یادداشتها:

- ۱- مثل هفت وادی، چهار وادی و مثنوی
 - ۲- مثل کلمات مکنونه، ایقان و جواهر الاسرار
 - ۳- کتاب بدیع خطاب به مهدی رشتی قاضی از زبان آقا محمد علی تنباکو فروش اصفهانی نازل شده است.
 - ۴- لوح شیخ خطاب به شیخ محمد تقی ابن ذئب پسر شیخ محمد باقر اصفهانی ملقب به ذئب قریب یکسال قبل از صعود نازل گردیده است.
 - ۵- جمالقدم در لوح شیخ قسمت‌هایی از آثار نازله در سنین قبل مثل کلمات مکنونه، لوح سلطان ایران سوره هیکل و لوح برهان را نقل فرموده‌اند.
 - ۶- ع، اشراق خاوری، رحیق مختوم (طبع اول - ۱۰۲ بدیع) جلد ۱، ص ۱۷۵.
 - ۷- حضرت ولی امرالله، کتاب قرن بدیع (ترجمه نصرالله مودت)، (طبع ۱۲۵)، جلد ۲، ص ۳۹۳ - ۳۹۴.
 - ۸- اسدالله فاضل مازندرانی، اسرارالانوار خصوصی، (طبع ۱۲۴ بدیع) جلد ۱، ص ۱۲۹.
 - ۹- مآخذ ۷.
 - ۱۰- مآخذ ۸.
 - ۱۱- ع، اشراق خاوری، مائده آسمانی، (طبع ۱۲۹ بدیع) جلد ۵ ص ۹۳.
 - ۱۲- حضرت عبدالجبار، مکاتیب، جلد ۳، ص ۹۳.
 - ۱۳- از این پس هر جا به الواح متمم اشاره شود اشاره بنسخه‌ای است که در متن مقاله بآن اشاره گشته است.
۱۴- اشراقات، ص ۵۸	۱۵- طرازات، ص ۱۵۴
۱۶- بشارات، ص ۱۱۸	۱۷- لوح دنیا، ص ۲۸۹
۱۸- کلمات فردوسیه، ص ۱۲۰	۱۹- اشراقات، ص ۸۳
۲۰- بشارات، ص ۱۱۶	۲۱- لوح دنیا، ص ۲۹۴
۲۲- بشارات، ص ۱۱۸	۲۳- کلمات فردوسیه، ص ۱۳۲
۲۴- طرازات، ص ۱۵۶	۲۵- بشارات، ص ۱۱۹

- ۲۶- لوح دنیا، ص ۲۹۵
- ۲۸- کلمات فردوسیہ، ص ۱۱۷
- ۳۰- کلمات فردوسیہ، ص ۱۱۶
- ۳۲- لوح دنیا، ص ۲۹۴
- ۳۴- اشرافات، ص ۶۰
- ۳۶- بشارات، ص ۱۲۰
- ۳۸- لوح مقصد، ص ۲۷
- ۲۷- کلمات فردوسیہ، ص ۱۳۲
- ۲۹- کلمات فردوسیہ، ص ۱۲۲
- ۳۱- لوح دنیا، ص ۲۹۸
- ۳۳- اشرافات، ص ۱۵۴
- ۳۵- طرازات، ص ۱۴۸
- ۳۷- لوح دنیا، ص ۲۹۵
- ۳۹- کلمات فردوسیہ، ص ۱۱۴

هدف کلی - اهداف آموزشی

الف - هدف کلی درس: دانشجویان باید پس از مطالعه متون درسی و انجام فعالیت‌های ضروری تعلیم اجتماعی

امر مبارک را با توجه به برخی از آثار حضرت بهاء‌الله درک کنند.

ب - اهداف آموزشی: دانشجویان پس از مطالعه این درس باید بتوانند در حدود منابع درسی:

۱ - تعلیم اجتماعی مطالعه شده را با بیان خود توضیح دهند.

۲ - موارد ذیل را در خصوص هر یک از تعلیم مطالعه شده تشخیص دهند و به زبان

خوبش بیان نمایند:

الف - مبنای اعتقادی

ب - لزوم و اهمیت تحقق تعلیم با توجه به وضعیت عالم انسانی

ج - طرق تحقق

د - نتایج حصول

روش مطالعه (فعالتهای ضروری)

روش مطالعه این درس "روش تجسمی" (۱) است و از طریق انجام دو فعالیت ذیل صورت می‌پذیرد:

الف - مطالعه آثار مبارکه، طرح سوءالات جزئی و پاسخگویی به آنها

ب - طبقه بندی سوءالات با توجه به عناوین درس و طرح سوءالات کلی

ذیلا " به توضیح هر یک از موارد الف و ب می‌پردازیم:

الف - مطالعه آثار مبارکه، طرح سوءالات جزئی و پاسخگویی به آنها

مرحله اولیه مطالعه آثار مبارکه در این درس عبارت از مطالعه اجمالی - دقیق خوانی - طرح سوءالات جزئی - پاسخ گویی به سوءالات طرح شده میباشد. این مرحله سبب میشود که در حین مطالعه به جزئیات بیانات مبارکه نیز اهمیت داده شود و مقدمات لازم جهت بررسی مطالب از کلیه جوانب فراهم آید.

توضیح: منظور از سوءالات جزئی، سوءالاتی است که تنها یک مورد یا یک جنبه از موضوعی را مورد پرسش قرار میدهند و در سطح حافظه و سطوح اولیه ترجمه (۱) میباشند.

روش فعالیت:

۱ - همانگونه که در برنامه زمانبندی مطالعه درس ملاحظه مینمائید آثار مبارکه برای هفته‌های مطالعاتی تقسیم بندی شده است. در ابتدای هر مقطعی که به مطالعه، یکی از الواح مبارکه اختصاص داده شده، قبل از مطالعه آن اثر، قسمت معرفی آن اثر را در " معرفی منابع مطالعه " مندرج در جزوه آموزشی دقیقاً " مطالعه نمائید. این عمل سبب می‌گردد که با آشنایی و حضور ذهن مطالعه آن منبع مطالعاتی را آغاز نمائید.

مثال: هفته سوم، به مطالعه لوح مقصود اختصاص داده شده است. در ابتدای هفته معرفی لوح مقصود را در قسمت " معرفی منابع مطالعه " دقیقاً مطالعه نمائید.

۲ - اثر مبارک را یکبار اجمالاً مطالعه کنید و در حین مطالعه آن را به قسمتها و بخشهای کوتاه تقسیم نمائید. این تقسیم بندی میتواند با توجه به عوض شدن موضوع و یا حجم مطالب انجام پذیرد.

مثال: مثلاً " قدمت ذیل از لوح مقصود میتواند در هنگام مطالعه با توجه به موضوعات مطرح شده در آن به جهت مطالعه دقیق‌تر به دو قسمت تقسیم بندی شود.

لوح مقصود - در پای دانش ص ۱۸ - ۱۶

" و در مقامی حضرت موجود در سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم میفرماید: لابد برای نیست مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در صلح اکبر نمایند و آن اینست که دول عظیم برای آسایش عالم به صلح محکم متشبث شوند و اگر ملکی بر ملکی برخیزد جمیع متفقاً " بر منع قیام نمایند. در این صورت عالم محتاج مهمات حربیه و صفوف عسکریه نبوده و نیست، الا علی قدر یحفظون به ممالکهم و بلدانهم. اینست سبب آسایش دولت و رعیت و مملکت. ان شاء الله ملوک و سلاطین که مرایای اسم عزیز الهی اند، به این مقام فائز شوند و عالم را از سطوت ظلم محفوظ دارند.

و همچنین میفرماید :

" از جمله اموری که سبب اتحاد و اتفاق میگردد و جمیع عالم يك وطن مشاهده میشود آنست که السن مختلفه به يك لسان منتهی گردد و همچنین خطوط عالم به يك خط . باید جمیع ملل نفوسی معین نمایند از اهل ادراك و کمال تا مجتمع شوند و به مشاورت یکدیگر يك لسان اختیار کنند چه از السن مختلفه موجوده و چه لسان جدید تازه اختراع نمایند و در جمیع مدارس عالم اطفال را به آنها تعلیم دهند . انتهی

عنقریب جمیع اهل عالم به يك لسان و يك خط مزین، در این صورت هر نفسی به هر بلدی توجه نمایند مثل آنست که در بیت خود وارد شده این امور لازم و واجب هر ذی بصر و سمعی باید جهد نماید تا اسباب آنچه ذکر شد از عالم الفاظ و اقوال به عرصه، شهود و ظهور آید . "

۳- هر قسمت تقسیم شده را مجدداً " اما با دقت زیاد مطالعه نمایند .

- برای درک بیشتر مطالب و اصطلاحات آثار مبارکه از قسمت " شرح اعلام و اصطلاحات " که ضمیمه جزوه آموزشی میباشد استفاده کنید .

۴- از مطالب مربوط به هر قسمت سوءال جزئی طرح نموده و پاسخ آن را بصورت ذهنی بدون استفاده از آن منبع برای خود بیان نمایید .

توجه : با عطف نظر به اینکه يك مطلب میتواند از جنبه‌های مختلف مورد پرسش قرار گیرد، سوءالات جزئی شما باید سوءالاتی باشند که صرفاً " يك جنبه از مطالب را مورد پرسش قرار دهند . طرح سوءالات بر اساس يك جنبه از مطلب، موجب میشود که بعداً " در تعیین عنوان آنها دچار مشکل نشوید .

- کلیه مثالهای زیر مربوط به قسمت مشخص شده در فوق (ماخوذ از لوح مقصود ص ۱۷ - ۱۶) میباشد :

- مثال ۱ : سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم چیست ؟

- اصل نص مطالعه شده : " در مقامی حضرت موجود در سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم

میفرماید : لابد براینست مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در صلح اکبر نمایند . "

- پاسخ شما : صلح اکبر

مثال ۲ : از چه طریق میتوان صلح اکبر را اجرا نمود ؟

- اصل نص مطالعه شده : " لابد براینست مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در صلح اکبر نمایند . "

- پاسخ شما : از طریق تشکیل مجمع بزرگی از سران کشورها که در آن در مورد صلح مشورت نمایند .

مثال ۳ - اجرای صلح اکبر به عهده چه کسانی است ؟

- اصل نص مطالعه شده : " لابد براینست مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع

مفاوضه در صلح اکبر نمایند . و آن اینست که دول عظیم برای آسایش عالم به صلح محکم متشبث شوند .

ان شاء الله ملوک و سلاطین که مرایای اسم عزیز الهی‌اند به این مقام فائز شوند و عالم را از سطوت ظلم

محفوظ دارند .

- پاسخ شما : ملوك سلاطين - دول بزرگ

مثال ۴ : وظیفه ملوك و سلاطين در اجرای صلح اكبر چیست ؟

- اصل نص مطالعه شده : " لابد بر اینست مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوك و سلاطين در آن مجمع مفاوضه

در صلح اكبر نمایند و آن اینست كه دول عظیمه برای آسایش عالم به صلح محكم متشبهت شوند . "

- پاسخ شما : ملوك و سلاطين باید در طی مجمعی در امر صلح مشورت نمایند و به آن متشبهت گردند .

مثال ۵ - دول تنظیم، باید به چه منظوری به صلح محكم متشبهت شوند ؟

- اصل نص مطالعه شده : " و آن اینست كه دول عظیمه برای آسایش عالم به صلح محكم متشبهت شوند . "

- پاسخ شما : برای آسایش عالم

مثال ۶ : اگر مملکتی بر علیه مملکتی قیام کند وظیفه سایر ممالك چیست ؟

- اصل نص مطالعه شده : " و آن اینست كه دول عظیمه برای آسایش عالم به صلح محكم متشبهت شوند و اگر

ملکی بر ملکی بریزد جمیع متفقا " بر منع قیام نمایند . "

- پاسخ شما : باید دمه با هم او را از این کار باز دارند .

مثال ۷ : تاثیر تحقق صلح اكبر بر میزان نگهداری مهمات حربیه و صفوف عسکریه چیست ؟

- اصل نص مطالعه شده : " در این صورت عالم محتاج مهمات حربیه و صفوف عسکریه نبوده و نیست ، الا علی

قدر یحفظون به مالکهم و بلدانهم . "

- پاسخ شما : باعث میشود كه میزان سلاح و سپاه کاهش یابد و فقط به اندازه حفاظت داخلی کشورها

نگهداری شود .

مثال ۸ : حصول صلح اكبر سبب چه می شود ؟

- اصل نص مطالعه شده : " اینست سبب آسایش دولت و رعیت و مملکت ان شاء الله ملوك و سلاطين كه

مراپای اسم عزیز اسپی اند به این مقام فائز شوند و عالم را از سطوت ظلم محفوظ دارند . "

- پاسخ شما : سبب آسایش دولت و مردم و ممالك و رفع ظلم میگردد .

۵ - صورت و پاسخ در سوال را با ذکر دقیق منبع (نام اثر - نام کتاب و صفحه) در يك فیش یادداشت نمائید .

- پاسخ سوالات را بصورت اصل نصوص مبارکه بنویسید .

- از فرم کلی ذیل جهت تهیه فیش های خود استفاده کنید :

منبع :	عنوان اصلی :
	عنوان فرعی :
(صورت سوال)	
(پاسخ سوال)	

- توجه : فعلا " مقابل عنوان اصلی و عنوان فرعی مطلبی ننویسید .

مثال ۱:

منبع: لوح مقصود، دریای دانش ص ۱۶	عنوان اصلی:
	عنوان فرعی:
<p>سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم چیست؟</p> <p>" در مقامی حضرت موجود در سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم میفرماید:</p> <p>لابد بر اینست مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در صلح اکبر نمایند."</p>	

مثال ۲:

منبع: لوح مقصود - دریای دانش ص ۱۶	عنوان اصلی:
	عنوان فرعی:
<p>از چه طریق میتوان صلح اکبر را اجرا نمود؟</p> <p>" لابد بر اینست مجمع بزرگی در ارض برپا شود. ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در صلح اکبر نمایند."</p>	

در مورد سایر سوءالات نیز به همین صورت عمل شود.

ب - طبقه بندی سوءالات با توجه به عناوین درس و طرح سوءالات کلی:

در انتهای هر هفته از برنامه زمان بندی مطالعاتی تعدادی فیش که دارای صورت سؤال و پاسخ و قید منبع میباشد در اختیار خواهید داشت و باید عناوین اصلی و عناوین فرعی آنها را مشخص کرده و با جمع بندی از فیش های مشابه سؤال کلی طرح نموده، پاسخ دهید.

۱ - هما نگونه که در جزوه آموزشی کلیات مبادی اجتماعی مطالعه کرده‌اید و در قسمت "عناوین" این درس نیز ذکر شده است، موضوع سلسله دروس مبادی اجتماعی تعالیم اجتماعی امر مبارک میباشد. (۲)

بنابراین عنوان اصلی هر یک از فیش‌های شما یکی از تعالیم اجتماعی امر مبارک بر اساس موضوع نص استخراج شده خواهد بود.

برای تعیین عنوان اصلی، مجدداً "نصوص مندرج در هر یک از فیش‌ها را مطالعه نموده و مشخص کنید که مربوط به کدامیک از تعالیم اجتماعی امر مبارک میباشد. سپس عنوان تعلیم را در جایگاه عنوان اصلی فیش درج سازید.

منبع : لوح مقصود، دریای دانش ص ۱۶	عنوان اصلی : صلح اکبر
	عنوان فرعی :
<p>سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم چیست ؟ " و در مقامی حضرت موجود در سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم میفرماید : لا بـ بر اینست مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در در صلح اکبر نمایند . "</p>	

همچنین عنوان اصلی کلیه فیش‌های مربوط به مثالهای صفحات قبل روش مطالعه " صلح اکبر " است زیرا
 نصوص مندرج در آنها در مورد تعلیم " صلح اکبر " میباشد .
 توجه : در آثار مبارکه مورد مطالعه این درس مطالبی نیز وجود دارد که بطور صریح و مستقیم به تعالیم
 اجتماعی امر مبارک مربوط نمی‌باشد . مطالعه این موارد نیز باید همانند مطالعه تعالیم اجتماعی امر
 مبارک با طی مراحل مذکور صورت پذیرد . عنوان اصلی فیش‌های مربوط به چنین مواردی را با توجه به
 موضوع نص استخراج شده می‌توانید به دلخواه و یا براساس عناوین کلی ذیل مشخص کنید :
 - عظمت امر الهی ، - اصول اعتقادی ، - نظم اداری ، - احکام ، - تعالیم اخلاقی (مواردی که صراحتاً
 با تعالیم اجتماعی امر مبارک مرتبط نشده‌اند) ، - تحقق مواعید کتب قبل ، - خطابات به اهل‌الدیان ،
 - وقایع تاریخی .

مثال :

منبع : اشراقات - نیده ص ۳۱	عنوان اصلی : احکام
	عنوان فرعی
<p>حکم بدانت بهائی در مورد ربح نقود چیست ؟ " ربح نقود از این حین که این حکم مبین از سماء مشیت نازل شد حلال و طیب و طاهر است تا اهل ارض بکمال روح و ریحان و فرح و انبساط به ذکر محبوب عالمیان مشغول باشند . انه یحتم کیف یشاء و احل الربا کما حرمه من قبل . "</p>	

- ۲- پس از تعیین عنوان اصلی فیش‌ها، لازم است که عنوان فرعی آنها نیز تعیین گردد .
- در این مرحله کلیه فیش‌هایی که عنوان اصلی آنها یکی است روی هم بگذارید .
- به قسمت " عناوین مبادی اجتماعی " مندرج در همین جزوه آموزشی مراجعه کرده و دقیقاً " هر یک از
 عناوین و شرح و مثالهای آنها را مورد مطالعه قرار دهید .
- فیش‌های مربوط به یک عنوان اصلی واحد، را مجدداً مطالعه کرده و سعی کنید عنوان فرعی آنها را
 براساس عناوین ذکر شده در قسمت " عناوین مبادی اجتماعی " (فوق‌الذکر) مشخص سازید .
- پس از تعیین عنوان فرعی کلیه فیش‌های مربوط به یک عنوان اصلی، فیش‌های مربوط به یک عنوان
 اصلی دیگر را مجدداً مورد مطالعه قرار داده و عنوان فرعی آنها را تعیین کنید و به همین ترتیب در مورد

سایر فیش‌ها ادامه دهید.

مثال:

منبع: لوح مقصود، دریای دانش ص ۱۶	عنوان اصلی: صلح اکبر
	عنوان فرعی: نتایج حصول
<p>سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم چیست؟</p> <p>" و در مقامی حضرت موجود در سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم میفرماید:</p> <p>لا بد بر اینست مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در صلح اکبر نمایند."</p>	

همچنین عنوان فرعی فیش مربوط به هر یک از مثالهای صفحات ۲۶ - ۲۷ بصورت زیر مشخص می‌گردد:

مثال ۲: طرق تحقق / راهها و روش‌های نیل به صلح

مثال ۳: طرق تحقق / افراد و گروه‌های مسئول

مثال ۴: طرق تحقق / وظائف افراد و گروه‌های مسئول

مثال ۵: نتایج حصول

مثال ۶: طرق تحقق / وظایف افراد و گروه‌های مسئول

مثال ۷: نتایج حصول

مثال ۸: نتایج حصول

توجه: عناوین فرعی مربوط به مطالبی که مستقیماً به تعالیم اجتماعی امر مبارک مربوط نمی‌شوند را نیز می‌توانید بر اساس موضوع خاص نصوص استخراج شده مشخص نماید. حتی در چنین مواردی امکان پذیر است که از عبارت "سایر مطالب" در مقابل عنوان اصلی استفاده نموده و در مقابل عنوان فرعی را سفید بگذارید، اما اگر بخواهید فهرست موضوعی دقیقی از آثار مورد مطالعه بر اساس فیش‌های تهیه شده تنظیم نمائید لازم است که عناوین را دقیقاً تعیین کنید.

مثال:

منبع: اشراقات - نبدہ ص ۳۱	عنوان اصلی: احکام
	عنوان فرعی: جواز ربح نقود
<p>حکم دیانت بهائی در مورد ربح نقود چیست؟</p> <p>"... ربح نقود از این حین که این حکم مبین از سما مشیت نازل شد حلال و طیب و طاهر است. تا اهل ارض بکمال روح و ریحان و فرح و انبساط بذكر محبوب عالمیان مشغول باشند انه یحکم کیف یشاء و احل الرباکما حرمة من قبل."</p>	

۳- پس از طی مرحله فوق، فیشهای شما کامل و بر اساس عناوین اصلی دسته بندی شده میباشد زیرا

کلیه فیش‌هایی را که عناوین اصلی آنها یکسان است روی یکدیگر قرار داده‌اید.

- حالا لازم است، که کلیه فیش‌های يك عنوان اصلی واحد را با توجه به عناوین فرعی آنها نیز دسته بنسندی

نمائید. بنابراین فیش‌هایی را که دارای عناوین اصلی و فرعی یکسان هستند جدا کرده و روی هم بگذارید.

مثال: فیشهای مربوط به مثالهای صفحات ۲۶ - ۲۵ بصورت زیر قرار خواهند گرفت.

فیشهای مثالهای ۵ و ۷ و ۸ باهم: نتایج حصول

فیشهای مثالهای ۳ و ۴ و ۶ باهم: طرق تحقق

- صورت سوءالات و پاسخهای مندرج در فیشهای مربوط به عناوین اصلی و فرعی یکسان را مجسداً مطالعه کرده و سعی کنید سوالی کلی‌تر بالنسبه به سوءالات جزئی مندرج در این دسته فیش‌ها طرح‌نمائید که کلیه جنبه‌های سوءال و پاسخ مندرج در آنها را شامل گردد. بدین منظور از عنوان فرعی آنها نیز میتوانید استفاده کنید. پس از طرح سوءال کلی آن را بدون استفاده از فیش‌ها پاسخ دهید.

نکته: اهمیت طرح چنین سوءالات کلی این است که باعث می‌شود که مطالب جزئی‌تر را جمع‌بنسندی نموده و ارتباط موارد را بهتر درک‌نمائید. همچنین سوءالات کلی پاسخ شما را از سطح حافظه که در پاسخ به سوءالات جزئی مطرح است به سطح ترجمه و تفسیر ارتقاء داده و موجبات درک و فهم بیشتر مطالب را فراهم می‌آورد.

توجه: سوءال کلی طرح شده را حتماً " بر بالای یکی از فیش‌های مربوطه یادداشت کنید تا بتوانید از آن در انجام تکلیف، نوع اول براحتی استفاده کنید.

مثال: سوءال و پاسخ مربوط به فیش‌های مثالهای صفحات ۲۶ - ۲۵

- فیش‌های مثالهای ۱ و ۵ و ۷ و ۸

سوال کلی: نتایج حصول صلح اکبر را توضیح دهید:

- اصل نصوص مطالعه شده در پاسخ به سوءالات فیش‌های فوق‌الذکر:

" و در مقامی حضرت موجود در سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم میفرماید: لا بسد بر اینست مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در صلح اکبر نمایند." " و آن اینست که دول عظیمه برای آسایش عالم به صلح محکم متشبت شوند..." " در این صورت عالم محتاج مهمات حربیه و صفوف عسکریه نبوده و نیست. الا علی قدر یحفظون به ممالکهم و بلدانهم." " اینست سبب آسایش دولت و رعیت و مملکت. ان شاء الله ملوک و سلاطین که مرایای اسم عزیز الهی‌اند به این مقام فائز شوند و عالم را از سطوت ظلم محفوظ دارند."

- پاسخ شما: صلح اکبر سبب آسایش دول و ملل و آبادانی عالم گردیده و جهان را از ظلم نجات میدهد و موجب میشود که میزان نگهداری سلاح و مهمات و سپاه محدود به حفظ امنیت داخلی کشورها گردد.

- فیش‌های مثالهای ۲ و ۳ و ۴ و ۶:

سوال کلی: طریق تحقق صلح اکبر چگونه و اجرای آن برعهده چه کسانی است؟

- اصل نصوص مطالعه شده در پاسخ به فیشهای فوق‌الذکر:

" لابد برای نسبت مجمع بزرگی در ارضی برها شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در صلح اکبر نمایند و آن اینست که دول عظیمه برای آسایش عالم به صلح محکم متشبهت شوند و اگر ملکی بر ملکی برخیزد جمیع متفقا " بر منع قیام نمایند. " ان شاء الله ملوک و سلاطین که مرایای اسم عزیز الهی اند به این مقام فائز شوند و عالم را از سطوت ظلم محفوظ دارند. "

- پاسخ شما : لازم است ملوک و سلاطین در مجمع بزرگی در امر صلح مشورت نموده و به آن متشبهت گردند و اگر کشوری به کشور دیگری حمله نماید همه با هم آن کشور را منع نمایند.

اجرای صلح اکبر بر عهده ملوک و سلاطین و دول بزرگ میباشد.

* توصیه و تاکید : ۱ - توصیه میشود که مرحله ب را که عبارت از " طبقه بندی سوالات با توجه به عناوین درس و طرح سوالات کلی میباشد حتما " در انتهای هر هفته مطالعاتی برنامه زمان بندی درس انجام دهید.

۲ - در هر يك از مقاطعی که فعالیت های مرحله ب را انجام میدهند حتما " نظری هم به فیش های جمع آوری شده در هفته قبل از آن داشته باشید تا چنانچه فیش هایی با عناوین اصلی و فرعی مشابه از سایر منابع مربوط به هفته های قبل نیز استخراج شده در کنار فیش های جدید قرار گیرد و مطالب مربوط به مواضع مختلف به نحو کاملتری جمع بندی گردد.

* توجه : فیش های تهیه شده در طی مراحل الف و ب روش مطالعه در قسمت دوم آزمون های میان ترم و پایان ترم (۳) و نیز برای انجام تکالیف درس (۴) مورد استفاده قرار می گیرد.

خلاصه مراحل الف و ب مطالعه درس :

الف - مطالعه آثار مبارکه، طرح سوالات جزئی و پاسخگویی به آنها :

۱ - مطالعه معرفی اثر در قسمت " معرفی منابع مطالعه درس " قبل از مطالعه هر اثر

۲ - مطالعه اجمالی اثر و تقسیم بندی آن به بخش های کوتاه

۳ - مطالعه دقیق هر قسمت تقسیم شده

۴ - طرح سوالات جزئی و پاسخگویی به آنها بدون استفاده از منابع

۵ - تهیه فیش از سوالات جزئی (بدون ذکر عناوین اصلی و فرعی)

ب - طبقه بندی سوالات با توجه به عناوین درس و طرح سوالات کلی :

۱ - تعیین عنوان اصلی فیش ها بر اساس نوع مطلب (تعالیم اجتماعی - سایر مطالب)

۲ - دسته بندی فیش ها بر اساس عنوان اصلی آنها و تعیین عنوان فرعی هر يك از آنها بر اساس عناوین درس

۳ - دسته بندی فیش ها بر اساس عنوان فرعی

۴ - مطالعه دقیق فیش های دسته بندی شده و طرح سوالات کلی مربوط به هر دسته و پاسخگویی به آنها

بدون استفاده از فیش ها

* با رعایت کامل و دقیق مراحل الف و ب روش مطالعه درس میتوانید هم پیشی کلی نسبت به مطالب

مطروحه در آثار مطالعه شده خصوصا " تعالیم اجتماعی امر مبارک بدست آورید و هم جنبه های مختلف آنها را بهتر درک نموده و در صورت لزوم به دیگران نیز انتقال دهید .

همچنین پس از طی مراحل فوق مقدمات تهیه فهرست موضوعی آثار مطالعه شده را در اختیار خواهید داشت و براحتمی می توانید آن را بر اساس قبش های خود تنظیم نمائید و در صورت احتیاج مثلا " برای تهیه مقالات تحقیقی و یا حتی پایان نامه " خود مورد استفاده قرار دهید .

عناوین درس مبادی اجتماعی ۱

عناوین اصلی : تعالیم اجتماعی امر مبارک

عناوین فرعی : زیر مجموعه های آنها که در طی ۴ عنوان فرعی مندرج در ذیل مطرح گردیده است .
موضوع این درس نیز همانند سایر سلسله دروس مبادی اجتماعی، تعالیم اجتماعی امر مبارک است بنابراین عناوین اصلی این درس عبارت از تعالیم اجتماعی امر مبارک (۵) میباشد .

- هر چند منابع مطالعاتی این درس علاوه بر مطالب مربوط به تعالیم اجتماعی موارد و مواضع دیگری را نیز شامل می گردد و آن مطالب نیز باید دقیقا " مورد مطالعه قرار گیرند، اما محور درس ، تعالیم اجتماعی امر مبارک است .

- جهت آنکه تعالیم اجتماعی امر مبارک بیشتر مورد بررسی قرار گیرند و تشخیص و تفکیک جنبه های متنوعه آنها که در آثار مورد مطالعه موجود است آسان تر شود و نهایتا " این تعالیم بهتر فهمیده شوند، توجه به عناوین فرعی ذیل که زیر مجموعه هایی از هر یک از تعالیم میباشد، لازم و ضروری است . (۶)

۱ - مبنای اعتقادی

۲ - لزوم و اهمیت تحقق با توجه به وضعیت عالم

۳ - طرق تحقق

۴ - نتایج حصول

توجه : ممکن است برخی از تعالیم اجتماعی امر مبارک تنها از جهت برخی از عناوین فرعی فوق الذکر در منابع مطالعاتی درس بررسی شده باشند و همه " این جنبه ها در مورد آنها مطرح نشده باشد .
ذیلا " به توضیح هر یک از عناوین فرعی فوق الذکر پرداخته می شود .

۱ - مبنای اعتقادی

مبنای اعتقادی هر یک از تعالیم اجتماعی شامل مطالبی است که به اصول اعتقادی اهل بها در خصوص الوهیت، عالم امر، اسما و صفات الهی، کیفیت خلقت و خصوصیات آن (که در آثار مبارکه به طریقی با تعالیم اجتماعی امر مرتبط شده) مربوط می گردد .

مثال:

عنوان اصلی: دین باید سبب الفت و محبت باشد	منبع: ادعیه حضرت محبوب
عنوان فرعی: مبنای اعتقادی	ص ۴۹، دریای دانش، ص ۱۵۱
<p>مبنای اعتقادی تعلیم " دین باید سبب الفت و محبت باشد، را توضیح دهید .</p> <p>"علت آفرینش ممکنات جیب بوده چنانچه در حدیث مشهور مذکور که میفرماید کنت کنزا"</p> <p>مخفیا " فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لکنی اعرف . لهذا باید جمیع بر شریعت حسب الهی مجتمع شوند."</p>	

توجه: مبنای اعتقادی تفالیم اجتماعی امر مبارک بیشتر در تبیینات حضرت عبدالیهاء موجود است و برای درک بهتر آن با توجه به اهمیت مطلب از تکالیف تطبیقی استفاده می شود.

۲- لزوم و اهمیت تحقق یا توجه به وضعیت عالم انسانی:

وضعیت نابسامان جهان در زمان ظهور جمال قدم و در زمان حاضر نشان دهنده، لزوم و اهمیت تحقق کلیه تعالیم امر مبارک میباشد. بر اساس معتقدات اهل بها تعالیم اجتماعی دیانت بهائی نیاز زمان و درمان کلیه آلام و امراض عالم است و همین مسئله ضرورت استقرار تعالیم را آشکار میسازد.

در ذیل این عنوان به بررسی اوضاع و مشکلات عالم که از عواقب عدم حصول تعالیم امر مبارک میباشد با توجه به شواهد و امثله و اندازات موجود در آثار مبارکه میپردازیم.

عنوان اصلی: عالم انسانی محتاج به نفثات روح القدس است	منبع: کلمات فردوسیہ -
عنوان فرعی: لزوم و اهمیت تحقق یا توجه به وضعیت عالم انسانی	تبدیه ص ۴۸
<p>عواقب عدم تمسک عالم انسانی به دین چیست ؟</p> <p>"... سستی ارکان دین سبب قوت جهال و جرات و جسارت شده برآستی می گویم آنچه از مقام بلند دین کاست بر غفلت اشرار افزود و نتیجه بالاخره هرج و مرج است اشمعوا یا اولی الایمار ثم اعتبروا یا اولی الانظار ."</p>	

۳- طریق تحقق:

این عنوان شامل موارد ذیل میگردد:

- مقدمات و زمینه های لازم جهت تحقق هر یک از تعالیم

علاوه بر مواردی که بصورت خاص برای تحقق بعضی از تعالیم لازم شمرده شده است، برخی از تعالیم

نیز خود زمینه ساز تعالیم دیگرند (ارتباط تعالیم با یکدیگر) و بالاخره همه تعالیم پایه ها و ارکان تحقق

تعلیم " وحدت عالم انسانی " میباشد.

- راه ها و روش های نیل به تعالیم

- افراد و گروه های مسئول و وظایف هر یک از آنها در تحقق تعالیم (وظایف علماء، سلاطین، اعیان...)

-تعالیم اخلاقی که مینه حصول هریک از تعالیم اجتماعی امر مبارک را فراهم میآورند.

مثال ۱:

منبع : اشراقات -	عنوان اصلی : وحدت عالم انسانی
نیزه ص ۲۸	عنوان فرعی : طرق تحقق / تعلیم زمینه ساز
<p>سبب اعظم و علت کبری از برای ظهور و اشراق نیر اتحاد چیست ؟</p> <p>"سبب اعظم و علت کبری از برای ظهور و اشراق نیر اتحاد دین الهی و شریعه ربانی بوده."</p>	

مثال ۲:

منبع : طراوات - نیزه	عنوان اصلی : وحدت عالم انسانی
ص ۶۸	عنوان فرعی : طرق تحقق / تعلیم زمینه ساز
<p>از جهت اسباب اتحاد و اتفاق چیست ؟</p> <p>"اصحاب صفا و وفا باید با جمیع اهل عالم به روح و ریحان معاشرت نمایند چه که معاشرت سبب اتحاد و اتفاق بوده و هست و اتفاق سبب نظام عالم و حیات امم است."</p>	

مثال ۳:

منبع : لوح مقصود،	عنوان اصلی : وحدت لسان و خط
نیزه ص ۱۷	عنوان فرعی : طرق تحقق / راهها و روشها
<p>چگونه میتوان وحدت لسان و خط را در عالم بوجود آورد ؟</p> <p>"باید جمیع ملل نفوسی معین نمایند از اهل ادراک و کمال تا مجتمع شوند و به مشاورت یکدیگر یک لسان اختیار کنند، چه از السن مختلفه موجوده و چه لسان جدید تازه اختراع نمایند و در جمیع مدارس عالم اطفال را به آن تعلیم دهند. انتهی..."</p>	

۴- نتایج حصول :

عنوان فرعی فوق شامل این موارد است :

-نتایج مستقیم و صریح حاصله از تحقق تعالیم

-نتایج حاصله از تمسک به راهها و روشها در جهت تحقق هریک از تعالیم

مثال ۱:

منبع : کلمات فردوسیه	عنوان اصلی : وحدت لسان و خط
نیزه ص ۵۳	عنوان فرعی : نتایج حصول
<p>نتایج تحقق تعلیم وحدت لسان و خط چیست ؟</p> <p>"از قین فرمودیم تکلم به تو لسان مقدر شد و باید ایجاد شود تا به یکی منتهی گردد و همچنین خطوط عالم تا عمرهای مردم در تحمیل السن مختلفه ضایع نشود و باطل نگردد و جمیع ارض مدینه واحده و قطعه واحده مشاهده شود."</p>	

مثال ۲:

منبع: اشراقات، نیزه ص ۲۲	عنوان اصلی: عالم انسانی محتاج به نفثات روح القدس است
	عنوان فرعی: نتایج حصول
چرا دین سبب حفظ و آسایش عالم انسانی میشود؟ " دین نوری است مبین و حصنی است متین از برای حفظ و آسایش اهل عالم چه که خشیه الله ناس را به معروف امر و از منکر نهی نماید. "	

یادداشت ها:

- ۱- با این موارد در درس روش مطالعه آشنایی یافته‌اید. در صورت نیاز به مرور مجدد به کتاب روش‌های مطالعه دکتر علی اکبر سیف، انتشارات رشد، چاپ چهارم - طهران ۱۳۶۹ مراجعه نمایید.
- ۲- صورت این تعالیم بصورت تعالیم دوازدهگانه در جزوه آموزشی درس کلیات مبادی اجتماعی ص. ۲۲ - درج شده است.
- ۳- قسمت دوم آزمونهای میان ترم و پایان ترم در "نحوه ارزشیابی" معرفی شده است.
- ۴- راهنمای کامل تهیه تکالیف در قسمت "نحوه ارزشیابی" موجود است.
- ۵- این تعالیم در ص ۲۲ جزوه آموزشی کلیات مبادی اجتماعی ذکر گردیده است.
- ۶- این عناوین همچنین در تنظیم فیش‌هایی که باید براساس روش مطالعه درس تهیه نمائید مسود استفاده قرار می‌گیرند.

نحوه ارزشیابی

ارزشیابی این درس از طریق دو آزمون و دو تکلیف به ترتیب ذیل انجام می پذیرد:

	تکلیف اول	۱۰ نمره	هفته چهارم
قسمت اول آزمون : ۲۵ نمره	آزمون میان ترم	مجموعاً " ۲۵ نمره	هفته نهم
	تکلیف دوم	۱۰ نمره	هفته دوازدهم
قسمت اول آزمون : ۲۵ نمره	آزمون پایان ترم	مجموعاً " ۴۵ نمره	هفته هجدهم

توجه: از ترم ۱۵۵/۲ به بعد، قسمت دوم امتحان (قسمت کتاب باز) از امتحانات این درس حذف گردیده و نمره آن به قسمت اول امتحان تعلق می گیرد.

الف - تکالیف :

این درس دارای دو تکلیف، یکی در مقطع هفته، چهارم و دیگری در مقطع هفته، دوازدهم می‌باشد. ارائه این تکالیف از طریق گردآوری نصوص مبارکه در خصوص تعالیم اجتماعی امر مبارک (مشخص شده در برگه، ضمیمه، جزوه، درسی) از منابع مورد مطالعه در این درس، و تطبیق آنها با تبیینات حضرت عبدالیهاء در خطابات مبارکه (مطالعه شده طی درس کلیات مبادی اجتماعی)، و توضیح آنها صورت می‌پذیرد.

اهداف تکالیف :

انجام و ارائه، این تکالیف به شما کمک می‌کند، تا بتوانید :

- ۱- در تفکیک و جداسازی بیانات مربوط به هر تعلیم از سایر تعالیم و تشخیص وجوه و جنبه‌های آنها، تمرین نموده و مقدمات اولیه، روش تجزیه، مطالب در این زمینه را فراگیرید.
 - ۲- از طریق گردآوری کلیه، بیانات مطالعه شده، مربوطه در آثار جمل‌قدم، با وجوه متنوعه، تعالیم اجتماعی امر مبارک آشنایی پیدا کنید.
 - ۳- از طریق گردآوری بیانات حضرت عبدالیهاء از خطابات مبارکه، با روش تبیین حضرت عبدالیهاء در خصوص تعالیم اجتماعی آئین بهائی که اصل و منشا آنها در آثار حضرت بهاء‌الله نازل و در این درس مطالعه شده است و چگونگی توضیح جنبه‌های مختلفه آنها، آشنا شوید.
 - ۴- با توضیح بیانات و تبیینات گردآوری شده به بیان خود که مستلزم تفکر بیشتر در مورد هر یک از نصوص مبارکه است بر میزان درک و فهم خویش از آثار مطالعه شده بپردازید.
 - ۵- با نگارش دریافته‌ها و آموخته‌های خود از بیانات گردآوری و مطالعه شده، تمرین لازم در ارائه و انتقال منویات امر مبارک در زمینه تعالیم اجتماعی امر مبارک را پیدا نمایید.
- عنوان تکالیف :**

- عنوان تکالیف در زمینه، مبادی اجتماعی امر مبارک می‌باشد.

- عنوان تکالیف مربوط به هر یک از مقاطع هفته، چهارم و دوازدهم در هر ترم در برگه، ضمیمه، جزوه،

آموزشی مشخص می‌گردد.

راهنمای تهیه، تکالیف :

۱- تکلیف مقطع هفته، چهارم :

- زمان تهیه، تکالیف : هفته، چهارم

- زمان تحویل تکالیف : پایان هفته، چهارم

- منابع تهیه، تکالیف : فیش‌های مربوطه سه‌الآت طرح شده (بر اساس روش مطالعه، درس) از منابع

مطالعه، درس از ابتدای ترم تا پایان هفته، سوم + خطابات مبارکه (جزوه، آموزشی کلیات مبادی اجتماعی)

هفته، چهارم، برنامه، زمان بندی مطالعه، درس، به تهیه، تکلیف مقطع هفته، چهارم اختصاص دارد.

۱ - ۱ - در این مقطع به برگه، ضمیمه، جزوه، آموزشی مراجعه نموده و عنوان اصلی تکلیف هفته، چهارم و عناوین فرعی مربوطه، آن (در ذیل عنوان اصلی درج شده است)، که در زمینه، یکی از تعالیم اجتماعی امر مبارک می باشد، را مورد مطالعه و دقت قرار دهید.

۲ - ۱ - براساس روش مطالعه، درس، از کلیه، موارد موجود در منابع مطالعاتی تا این مقطع، سوءالاتی طرح و با توجه به آن ها فیش هایی تهیه نموده اید. اینک کلیه، فیش های مربوط به عنوان اصلی تکلیف این مقطع را که دارای عناوین فرعی متعلقه (قید شده در ذیل عنوان اصلی مندرج در برگه، ضمیمه، جزوه، آموزشی) می باشد، از سایر فیش ها جدا نموده و برای این تکلیف مورد استفاده قرار دهید.

۳ - ۱ - همانگونه که در برگه، ضمیمه، جزوه، آموزشی ملاحظه می فرمائید، شماره، سوءالات خطابات مبارکه (مندرج در جزیه، آموزشی کلیات مبادی اجتماعی) که مربوط به عنوان اصلی تکلیف می باشد، مشخص شده است.

به جزوه، کلیات مبادی اجتماعی مراجعه نموده و با استفاده از شماره سوءالات و ماخذ آنها، پاسخ های مربوطه را از خطابات مبارکه استخراج کرده و سوءالات و پاسخ آنها را با ذکر دقیق منبع (نام کتاب، شماره، مجلد، صفحه) بصورت فیش هایی یادداشت نمائید.

- در هر فیش، عرفاً " یک سوال و پاسخ مربوط به آن را بنویسید.

۴ - ۱ - بدیهی است عنوان اصلی این فیش ها نیز، همان عنوان اصلی تکلیف این مقطع می باشد، بنابراین آن را در ردیف مربوطه بر بالای فیش های سوءالات خطابات مبارکه قید نمائید.

اینک باید مشخص کنید که هر یک از فیش های سوءالات خطابات مبارکه در ظل کدامیک از عناوین فرعی مندرج در ذیل عنوان اصلی تکلیف مقطع هفته، دوازدهم جای می گیرد. بدین منظور:

- یکبار کلیه، فیش های سوءالات خطابات مبارکه را با توجه به عنوان اصلی و در نظر گرفتن عناوین فرعی تکلیف این مقطع، مطالعه نموده و سعی کنید موارد مشابه را کنار یکدیگر قرار دهید.

- سپس بر بالای هر یک از فیش ها، در ردیف مربوطه، عنوان فرعی ای را که نص یادداشت شده در فیش با آن مطابقت دارد، بنویسید.

- برای موارد مشابه، صرفاً " یک عنوان فرعی در نظر بگیرید.

مثال:

عنوان اصلی: صلح اکبر	منبع: خطابات مبارکه
عنوان فرعی: مبنای اعتقادی	ج ۱ ص ۲۱۵-۲۱۴
<p>سوال ۲۲۲ - چرا ما باید بایکدیگر مهربان و در صلح باشیم؟</p> <p>"ما امت آن نفوس مقدسه هستیم، همین قسم که انبیا محب یکدیگرند ما نیز باید محب یکدیگر باشیم زیرا بندگان یکه خدایم و العطف الیهی شامل عموم است. خدا با جمیع صلح است، ما چرا با یکدیگر جنه کنیم. خدا با همه مهربانست، ما چرا با یکدیگر ظلم کنیم، انسان اندیان الهی محبت است و الفت و یگانگی".</p>	

توجه: چنانچه در هنگام مطالعه، درس کلیات مبادی اجتماعی، پاسخ هر سوءال را به صورت فیش استخراج نموده باشید، برای انجام این تکلیف می‌توانید براحتی از فیش سوءالات مشخص شده استفاده کنید. تنها لازم است که بر بالای آنها عنوان اصلی و عنوان فرعی مربوطه را قید نمایید.

۵- ۱- پس از انجام مراحل فوق، فیش‌های شما در خصوص موضوع تکلیف آماده خواهد بود. از آنجائیکه ممکن است برخی از عناوین فرعی دارای چند فیش باشند، لازم است که در این مرحله، فیش‌های مربوط به هر عنوان فرعی را منظم و مرتب و شماره‌بندی نمایید.

برای تنظیم فیش‌ها، بهتر است فیش‌هایی را که حاوی نصوص کلی‌تر و یا دارای زئوس مطالب می‌باشند در ابتدا و موارد جزئی‌تر و تفکیکی‌تر را بدنبال آنها قرار دهید.

مثال: تنظیم فیش‌های مربوط به عنوان فرعی نتایج حصول (در ذیل عنوان اصلی صلح اکبر):

- فیش شماره ۱:

منبع: لوح مقصود	۱ عنوان اصلی: صلح اکبر
دریای دانش - ص ۱۶	عنوان فرعی: نتایج حصول
<p>سبب و علت اولیه، سکون و راحت امم و عمار عالم چیست؟ " و در مقامی حضرت موجود در سبب و علت اولیه، سکون و راحت امم و عمار عالم می‌فرماید: لابد بر اینست مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در صلح اکبر نمایند."</p>	

- فیش شماره ۲:

منبع: لوح مقصود	۲ عنوان اصلی: صلح اکبر
دریای دانش - ص ۱۶	عنوان فرعی: نتایج حصول
<p>دول عظیمه باید به چه منظوری به صلح محکم متشبث شوند؟ " و آن اینست که دول عظیمه برای آسایش عالم به صلح محکم متشبث شوند."</p>	

- فیش شماره ۳:

منبع: لوح مقصود	۳ عنوان اصلی: صلح اکبر
دریای دانش - ص ۱۶	عنوان فرعی: نتایج حصول
<p>تاثیر تحقق صلح اکبر بر میزان نگهداری مهمات حربیه و صفوف عسکریه چیست؟ " در این صورت عالم محتاج مهمات حربیه، صفوف عسکریه نبوده و نیست، الا علی قدر یحفظون به ممالکهم و بلدانهم."</p>	

فیش شماره ۴:

منبع: لوح مقصود دریای دانش - ص ۱۶-۱۷	۴- عنوان اصلی: صلح اکبر عنوان فرعی: نتایج حصول
حصول صلح اکبر سبب چه می شود؟ "اینست سبب آسایش دولت و رعیت و مملکت ان شاه الله ملوک و سلاطین که برای اسم عزیز الهی احد به این مقام فائز شوند و عالم را از سطوت ظلم محفوظ دارند."	

۶-۱- اکنون بر بالای یک صفحه کاغذ A۴، عنوان اصلی تکلیف (که همان عنوان اصلی فیش های شماست) را بنویسید.

- در زیر آن اولین عنوان فرعی مربوطه را درج نمایید. (ترتیب عناوین فرعی، همان ترتیبی است که بر روی برگه ضمیمه، جزوه، درسی مشاهده می گردد)

- سپس کلیه، نصوص مربوطه را با استفاده از فیش های منظم شده خود، به ترتیب، با ذکر دقیق ماخذ بنویسید.

(در مورد خطبات مبارکه، صرفاً "تکرر شماره، مجلد خطبات و شماره، سوال مربوط به آن عنوان فرعی کافی بوده و نیازی به درج صورت سوال و پاسخ آن نیست.)

- پس از پایان نصوص مربوطه عنوان فرعی اول، عنوان فرعی دوم را درج نموده و نصوص مربوط به آن را نیز همانند مورد قبل، به ترتیب یادداشت نمایید. (در مورد سوالات خطبات مبارکه نیز به همان صورت قبل عمل کنید)

- در مورد سایر عناوین فرعی نیز به ترتیب فوق عمل نمایید.

مثال:

● عنوان اصلی: صلح اکبر
● عنوان فرعی ۱: مبنای اعتقادی
خطبات مبارکه، ج ۱، سوال ۲۱۹
خطبات مبارکه، ج ۱، سوال ۲۲۳
عنوان فرعی ۲: لزوم و اهمیت تحقق صلح با توجه به وضعیت عالم انسانی

۷-۱- پس از نوشتن کلیه، نصوص مربوطه همه، عناوین فرعی، یک صفحه کاغذ A۴ دیگر برداشته و بر بالای آن، عنوان اصلی تکلیف را قید نمایید.

- اکنون به برگه‌های یادداشت شده در طی مرحله ۰ قبل (۶-۱) رجوع نموده و عنوان فرعی اول را به همراه نصوص مربوطه که در ذیل آن درج نموده‌اید و نیز پاسخ به سوالات مربوطه، خطابات مبارکه را، حداقل ۲ بار خوانده و در مورد آن، تفکر و تعمق کنید.
- سپس آنچه را که از آن فهمیده‌اید، بصورت توضیحاتی در آن مورد، بر روی کاغذ A۴ (فوق‌الذکر) در یک پاراگراف شامل حداقل ۲ سطر و حداکثر ۱۰ سطر بنویسید.
- در نوشتن این توضیحات، از نقل به عین نصوص مبارکه خودداری فرمائید و فرض کنید می‌خواهید آن مورد را با بیان خود برای یک مبتدی یا یک متحری توضیح دهید.
- در هنگام توضیح، موارد بیان شده در نصوص را در خاطر داشته‌باشید و سعی کنید توضیحات شما کلیه جنبه‌های بیانات مبارکه در خصوص عنوان فرعی در ارتباط با عنوان اصلی را در بر بگیرد.
- توجه داشته‌باشید که توضیحات شما هرچند نباید عین نصوص مبارکه باشد اما بایر براساس نصوص جمع آوری شده بوده و مخالفتی با آنها نداشته باشد. بنابراین از ذکر مطالب و مواردی که در بیانات گردآوری شده وجود ندارد خودداری نمائید.
- همچنان که نصوص مبارکه را براساس یک سیر منطقی منظم نموده‌اید توضیحات خود را نیز براساس همان سیر منطقی ارائه دهید یعنی از موارد کلی‌تر یا از رهوس مطالب شروع کرده و بعد وارد موارد جزئی‌تر شوید.
- پس از پایان توضیحات عنوان فرعی اول به نصوص مربوط به عنوان فرعی دوم مراجعه نموده و همانند مورد قبل، آنها را خوانده و در مورد آنها فکر کنید و سپس آنچه را که فهمیده‌اید در یک پاراگراف دیگر با همان شرایط مورد قبل توضیح دهید.
- در مورد کلیه عناوین فرعی به همین صورت عمل نمائید.
- توجه: - توضیحات مربوط به هر عنوان فرعی را در یک پاراگراف مستقل از توضیحات عنوان فرعی قبلی بنویسید.
- ترتیب عناوین فرعی را در ارائه پاراگراف‌های توضیحات مربوطه، رعایت نمائید.
- * باطنی این مرحله، موفق شده‌اید یکی از تعالیم اجتماعی امر مبارک را بطور نسبتاً کامل، با توجه به جنبه‌های متنوعه آن، با بیان خود توضیح دهید.

مثال:

صلح اکبر

دیانت بهائی، مبداء و منشاء صلح را خداوند می‌داند و معتقد است که کل بندگان یک خداوندند و الطاف الهی شامل تمامی نوع بشر می‌باشد و مادام که خالق با خلق خود مهربان است و انبیای الهی را جهت ایجاد محبت و الفت و یگانگی بین نوع بشر مبعوث می‌فرماید، شایسته نیست که انسانها با یکدیگر در نزاع و جدال باشند.

وضعیت عالم انسانی نشان دهنده اهمیت و دال بر لزوم تحقق صلح اکبر است، چراکه در هر گوشه آن آتش جنگ و جدال برافروخته است و هر روز خون تعداد بی شماری از مردم برای بی ارزش ترین امور بر زمین ریخته می شود و مبالغ سرسام آوری صرف نگهداری ارتش و تهیه سلاح و جگه می گردد و عاقبت هم از آن نتیجه ای جز خونریزی و خرابی و ویرانی و افحلال حاصل نمی شود.

۸- ۱- پس از پایان توضیحات، شما چند صفحه کاغذ ۴۴ حاوی نصوص جمع آوری شده در خصوص عناوین فرعی مربوط به موضوع تکلیف از منابع مطالعاتی درس و شماره سوالات خطابات مبارکه و یک یا حداکثر ۲ صفحه کاغذ ۴۴ حاوی توضیحات (تعداد صفحات هر مورد به میزان نصوص گرد آوری شده و توضیحات آنها بستگی دارد)، در اختیار خواهید داشت که باید آنها را بعنوان تکلیف خود به بخش ارسال دارید. بنابراین بر بالای کلیه صفحات، نام شهرستان، نام و نام خانوادگی، نام درس، ترم و مقطع تکلیف و تعداد صفحات تکلیف خود را با رعایت فرم ذیل مرقوم فرمائید.

شهرستان:	نام و نام خانوادگی:	شماره صفحه:	نظرات بخش /
درس میدانی اجتماعی ۱	تکلیف مقطع هفته - ترم ۱ /	تعداد کل صفحات:	بارم دریافتی
5 Cm			

خلاصه - مراحل تهیه - تکلیف مقطع هفته - چهارم:

- ۱- تفکیک فیش های مربوط به عنوان اصلی و عناوین فرعی تکلیف از سایر فیش هایی که بر اساس روش مطالعه درس تهیه شده است.
- ۲- تهیه فیش از سوالات و پاسخهای مربوط به خطابات مبارکه (چنانچه در درس کلیات میدانی اجتماعی انجام داده باشید، این فیش برداری ضرورتی ندارد و در این مرحله صرفاً "باید عنوان اصلی تکلیف را بر بالای فیش های خود قید نمائید".)
- ۳- مطالعه مجدد فیش های خطابات مبارکه، کنار هم گذاشتن موارد مشابه و مشخص نمودن عنوان فرعی هر یک از آنها، با توجه به عناوین فرعی مندرج در برگه ضمیمه جزوه درسی.
- ۴- تنظیم و شماره بندی فیش های مربوط به هر یک از عناوین فرعی.
- ۵- انتقال نصوص مندرج در فیش های منابع مطالعاتی درس و نیز شماره سوالات خطابات مبارکه به

صفحات کاغذ A۴ با رعایت نظم مربوطه و همچنین با در نظر گرفتن ترتیب عناوین فرعی (مشخص شده در برگه ضمیمه، جزوه، درسی)

۶- توضیح نصوص گردآوری شده، فیش‌ها مربوط به عنوان اصلی از آثار جمال‌القدم (منابع درسی) و خطابات مبارکه (منبع درسی کلیات مبادی اجتماعی) با توجه به عنوان فرعی مربوطه.

● صفحات مربوط به مراحل ۵ و ۶ فوق‌الذکر را به عنوان تکلیف این مقطع به بخش ارسال نمایید.

معیارهای تصحیح تکلیف:

در تصحیح تکلیف فوق، معیارهای ذیل مورد نظر قرار خواهد گرفت:

۱- ذکر نصوص الواح مطالعاتی این درس و شماره، سوالات مربوطه، خطابات مبارکه در ذیل هر یک از عناوین فرعی بصورت صحیح، دقیق و با ذکر منبع آنها.

۲- توضیح نصوص گردآوری شده، فیش‌ها براساس شرایط و قواعد ذکر شده در بند "۷-۱" راهنمای تهیه، تکلیف.

۲- تکلیف مقطع هفته، دوازدهم:

- زمان تهیه، تکلیف: هفته، دوازدهم

- زمان تحویل تکلیف: پایان هفته، دوازدهم

- منابع تهیه، تکلیف: فیش‌های مربوط به سوالات طرح شده (براساس روش مطالعه، درس) از منابع مطالعه، درس از ابتدای ترم تا پایان هفته، یازدهم + خطابات مبارکه (+ جزوه، آموزشی کلیات مبادی اجتماعی)

هفته، دوازدهم برتنامه، زمان بندی مطالعه، درس، به تهیه، تکلیف مقطع هفته، دوازدهم اختصاص دارد.

● روش تهیه، تکلیف مقطع هفته، دوازدهم دقیقاً " همانند روش تهیه، تکلیف مقطع هفته، چهارم می‌باشد.

نمونه کامل تکلیف

توجه: در ارائه این نمونه فرض می شود که فیش های لازمه از الواح جمالقدم و خطابات حضرت عبدالبهمن

استخراج شده و آماده انجام مراحل بعد می باشد.

ضمناً در ارائه این نمونه به منابع مطالعاتی مربوط به تکلیف مقطع هفته چهارم اکتفا شده است،

بدیهی است چنانچه تکلیف مربوط به مقطع هفته دوازدهم باشد به جهت منابع مطالعاتی بیشتر تا

آن مقطع، موزوع از جنبه های بیشتری قابل بررسی خواهد بود.

نمونه عناوین اصلی و فرعی تکلیف:

عنوان اصلی: صلح اکبر

عناوین فرعی: ۱- مبنای اعتقادی

۱- لزوم و اهمیت تحقق صلح با توجه به وضعیت عالم انسانی

۲- طرق تحقق / مقدمات و زمینه های لازم جهت حصول صلح

۲- طرق تحقق / مقدمات و زمینه های لازم جهت حصول صلح / تعلیم زمینه ساز صلح

۴- طرق تحقق / راهها و روشهای نیل به صلح

۶- طرق تحقق / وظایف پیروان اسم اعظم در جهت تحقق صلح

۷- نتایج حصول صلح اکبر

منابع: لوح مقصود و کلمات فردوسیه

خطابات مبارکه، ج ۱، سوءالات ۳۴، ۵۱، ۵۲، ۱۰۴، ۱۰۶، ۱۱۹، ۱۲۳، ۲۲۷

خطابات مبارکه، ج ۲، سوءالات ۱۶ (قسمت های اول و دوم)، (۲۱، ۴۷، ۶۳، ۶۴، ۷۲، ۸۷، ۸۸ و ۲۴۰)

نمونه تکالیف :

شهرستان :	نام و نام خانوادگی :	شماره صفحه : ۱	نظرات بخش
درس تفالیم اجتهادی ۲	تکلیف مقطع هفته ۰۰۰/۰۰۰ ترم ۰۰۰/۰۰۰	تعداد کل صفحات : ۴	بارم دریاقتی
<p>عنوان اصلی : صلح اکبر</p> <p>عنوان فرعی ۱ : مبنای اعتقادی</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۱، سوره آل ۲۱۹</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۱، سوره آل ۲۲۳</p> <hr/> <p>عنوان فرعی ۲ : لزوم و اهمیت تحقق صلح با توجه به وضعیت عالم انسانی</p> <p>" در تمدن اهل غرب ملاحظه نمائید که سبب اضطراب و وحشت اهل عالم شده، آلت جهنمیه بمیان آمده و در قتل وجود شقاوتی ظاهر شده که شبه آن را چشم عالم و آذان امم ندیده و نشنیده اصلاح این مفساد قویه، قاهره ممکن نه مگر به اتحاد احزاب عالم در امور و یا در مذهبی از مذاهب . بشنوید ندای مظلوم را و پره صلح اکبر تمسک نمائید ."</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۲، سوره آل ۱۶، قسمت اول</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۱، سوره آل ۵۱</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۱، سوره آل ۱۰۴</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۲، سوره آل ۲۴۰</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۲، سوره آل ۶۳</p> <hr/> <p>عنوان فرعی ۳ : طرق تحقق / مقدمات و زمینه‌های لازم جهت حصول صلح</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۲، سوره آل ۷۲</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۱، سوره آل ۲۲۷</p> <hr/> <p>عنوان فرعی ۴ : طرق تحقق / مقدمات و زمینه‌های لازم جهت حصول صلح / تعلیم زمینه ساز صلح</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۲، سوره آل ۲۱</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۲، سوره آل ۶۴</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۲، سوره آل ۸۸</p>			

نظرات بخش	شماره صفحه: ۲	نام و نام خانوادگی:	شهرستان:
بارم دریافتی	تعداد کل صفحات: ۴	تکلیف مقطوع هفته ۰۰۰ ترم ۰۰۰/۰۰۰	درس تعالیم اجتماعی ۲
<p>عنوان فرعی ۵: <u>طریق تحقق / راهپنا و روشهای نیل به صلح:</u></p> <p>"لابد برایین است مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در صلح اکبر نمایند"</p> <p>لوح مقصود، دریای دانش، ص ۱۶</p> <p>"و آن ایر است که دول عظیمه برای آسایش عالم به صلح محکم متشبث شوند و اگر ملکی بر ملکی برخیزد جمیع متفقا " بر منع قیام نمایند."</p> <p>لوح مقصود دریای دانش، ص ۱۶</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۱، سوال ۲۴</p> <hr/> <p>عنوان فرعی ۶: <u>طریق تحقق / وظایف پیروان اسم اعظم در جهت تحقق صلح</u></p> <p>خطابات مبارکه، ج ۲، سوال ۱۶، قسمت دوم</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۱، سوال ۵۲</p> <p>خطابات مبارکه، ج ۱، سوال ۱۰۶</p> <hr/> <p>عنوان فرعی ۷: <u>نتایج حصول صلح اکبر</u></p> <p>"در مقامی حضرت موجود در سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم می فرماید لابد برایین است مجمع بزرگی در ارض برپا شود و ملوک و سلاطین در آن مجمع مفاوضه در صلح اکبر نمایند."</p> <p>لوح مقصود، دریای دانش ص ۱۶</p> <p>"و آن ایر است که دول عظیمه برای آسایش عالم به صلح محکم متشبث شوند"</p> <p>لوح مقصود دریای دانش، ص ۱۶</p> <p>"در این صورت عالم محتاج مهمات حربیه و صفوف عسکریه نبوده و نیست الا علی قدر یغفون به ممالکهم و بلدانهم"</p> <p>لوح مقصود، دریای دانش ص ۱۶</p> <p>"اینست سبب آسایش دولت و رعیت و مملکت ان شاء الله ملوک و سلاطین که برای اسم عزیز الهی اند به این مقام فائز شوند و عالم را از سطوت ظلم محفوظ دارند."</p> <p>لوح مقصود دریای دانش، ص ۱۷-۱۶</p>			

شهرستان :	نام و نام خانوادگی :	شماره صفحه : ۳	نظرات بخش
درس تعالیم اجتماعی ۲	تکلیف مقطع هفته ۰۰۰/۰۰۰ ترم ۰۰۰/۰۰۰	تعداد کل صفحات ۴	نمره دریافتی
<p style="text-align: center;"><u>صلح اکبر</u></p> <p>دیانت بهائی مبدا، و منشاء صلح را خداوند می داند و معتقد است که کل بندگان یک خداوندند و الطاف الهی شان تمامی نوع بشر می باشد و مادام که خالق با خلق خود مهربان است و انبیای الهی را جهت ایجاد محبت و الفت و یگانگی بین نـوع بشر مبعوث می فرماید، شایسته نیست که انسانها بایکدیگر در نزاع و جدال باشند.</p> <p>وضعیت کنونی عالم انسانی نشان دهنده اهمیت و دالّ بر لزوم تحقق صلح اکبر است، چرا که در هر گوشه آن آتش جنگ و جدال برافروخته است و هر روز خون تعداد بی شماری از مردم برای بی ارزش ترین امور بر زمین ریخته می شود و مبالغ سرسام آوری صرف نگهداری ارتش و تهیه سلاح های کشنده، جدید و جنگ می گردد و عاقبت هم نتیجه ای از آن جز خونریزی و خرابی و ویرانی و اضمحلال حاصل نمی شود. در حال حاضر شرایط نابسامان دنیا، استعداد و حصول صلح را در بین ملل ایجاد نموده است. مردم که از هزینه های گزاف تهیه سلاح و نگهداری سپاه توسط دول واز بیم جنگ به تنگ آمده اند آرزوی صلح دارند.</p> <p>در جهان امروز مقدمات و زمینه های لازم جهت حصول صلح نظیر پیشرفت علوم و فنون و ترقی آزادی و عدالت فراهم آمده است اما تحقق صلح علاوه بر این وسائل، احتیاج به تغییر افکار مردمان دارد. توجه افکار عمومی به صلح و افزایش افراد صلح پرور از جمله عوامل لازمه ای است که صلح را به منصفه ظهور و بروز نزدیکتر می سازد، زیرا در مقابل کثرت افکار صلح طلبانه، دول چاره ای جز قبول مسئله صلح و اتحاد نخواهند داشت.</p> <p>هرچند در این زمان عالم محتاج تحقق صلح است، اما چون صلح مقصد مهم و بزرگی است و برای آن که متحقق گردد نیاز به قوای عظیمه دارد. از نظر دیانت بهائی قوای مادیه اعم از قوای سیاسی و جنسی و وطنی از آن جهت که محدود، مختلف، متفاوت، متعارض و ضعیف می باشند و نفس اختلافشان مانع از ایجاد اتحاد است قادر به تحقق صلح نیستند و تنها قوه ای که می تواند این آرمان بشر را تحقق بخشد نفثات روح القدس و قوه معنویه است که حقیقتی واحده بوده و بواسطه عدم تعدد و تجزی موجب ایجاد اختلاف نمی گردد. بنابراین بزرگترین عامل صلح حقیقت ادیان الهی است ولی از آنجائیکه ادیان سابقه گرفتار تقالید شده اند و اختلاف تقلید مانع از ایجاد اتحاد است تحقق صلح ممکن</p>			

نظرات بخش	شماره صفحه ۴	نام و نام خانوادگی:	شهرستان:
نمره دریافتی	تعداد کل صفحات ۲	تکلیف مقطع هفته ۰۰۰/۰۰۰ ترم ۰۰۰/۰۰۰	درس: تعالیم همپای ۲
<p>نیست جز به قوه، معنویه و روحانیه دیانت بهائی که در این قرن ظاهر شده است.</p> <p>از جمله راهبان عملی که دیانت بهائی جهت تحقق صلح ارائه می دهد این است که پادشاهان و سران کشورها در طی مجمعی در امر صلح مشورت نمایند و بدان متشبث گردند. چنانچه کشوری، کشور دیگر را مورد حمله قرار دهد. جمیعا " برضد او قیام نمایند. همچنین لازمه، حفظ صلح تشکیل محکمه، کبری است که اعضای آن باید توسط عموم مردم از کلبه، ممالک دنیا انتخاب شوند و مسئول حل و رفع جمیع اختلافات حاصله بین ممالک می باشد.</p> <p>در مسیر تحقق صلح اهم وظائف پیروان اسم اعظم عمل به موجب تعالیم دیانت بهائی و انتشار اصول بین آئین ربانی به اعمال و رفتار و گفتار مشخص شده است تا تغییرات اساسیه در جهان حاصل شود و صلح اکبر تحقق یابد. اما از آنجائیکه در حال حاضر افکار و اعتقاد ملل بیشتر در زمینه جنگ است مشکلات حصول صلح زیاد بوده و احبای الهی باید زحمات و شقات بسیاری را تحمل نمایند تا این مقصد عظیم تحقق یابد و صلح و محبت و اتحاد بین بشر حاصل شود.</p> <p>دیانت بهائی معتقد است تا صلح اکبر تحقق نیابد آسایش و آرامش در عالم انسانی حاصل نگردد. تحقق صلح اکبر چنان که حضرت بهاء الله تعیین فرموده اند موجب تحدید سلاح و سیاه جز به اندازه، حفظ امنیت داخلی هر کشور می گردد و موجبات راحتی دول و ملل و آبادانی عالم را فراهم آورده و جهان را از ظلم نجات می دهد.</p>			

ب - آزمونها:

- منابع آزمون میان ترم: کلیه منابع مطالعاتی از آغاز نیمسال تا میان ترم
 - منابع آزمون پایان ترم: کلیه منابع مطالعاتی از آغاز نیمسال تا پایان ترم
- هر دو آزمون این درس (میان ترم و پایان ترم) دارای دو قسمت مجزای ذیل می‌باشند:

۱ - قسمت سوءالی (قسمت اول آزمون)

۲ - قسمت موضوعی (قسمت دوم آزمون)

ذیلا " به توضیح هر يك از دو قسمت آزمونها پرداخته می‌شود:

۱ - قسمت اول: (قسمت سوءالی): دارای انواع سوءالات زیر براساس روش مطالعه درس می‌باشد:

- سوءالات جزئی

- سوءالات کلی (توضیحی - تشریحی)

توجه: ۱ - در قسمت اول آزمونهای این درس علاوه بر موضوع مبادی اجتماعی، سوءالاتی از سایر مواظیح موجود در منابع مطالعاتی نیز طرح خواهد شد.

۲ - در پاسخ به سوءالات آزمونها صرفا " باید از آموخته‌های این درس استفاده شود. استفاده از مطالعات قبلی و آموخته‌های حاصل از سایر دروس و منابع خارج از منابع مطالعاتی این درس، در پاسخگویی به سوءالات آزمونهای این درس جایز نیست، زیرا هدف از آزمونهای این درس ارزشیابی وصول دانشجویان عزیز به اهداف همین درس می‌باشد.

۳ - مقاله " تمدنی پهبسته در حال پیشرفت " مندرج در جزوه درس نیز مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد.

۴ - استفاده از هرگونه کتاب، جزوه، یادداشت و فیش در پاسخ گوئی به سوءالات این قسمت آزمونها (قسمت اول مجاز نمی‌باشد).

نمونه سوءالات امتحانی

نمونه سوءالات قسمت اول آزمونها

ذیلا " چند نمونه از سوءالات آزمونهای این درس جهت آشنایی عزیزان دانشجویان درج می‌گردد.

توضیح: در پاسخ به هر سوءال اصل نصوص مبارکه و پاسخ مطلوب آزمون قید گردیده است. آنچه در پاسخگویی به سوءالات از آن عزیزان انتظار می‌رود، اصل و عین نصوص مبارکه نبوده بلکه مفهومی از آنها است که می‌تواند نظیر " پاسخ مطلوب " ذکر شده در ذیل هر يك از سوءالات باشد.

۱ - علت تاسیس بیت العبدل اعظم چیست؟

اصل نصوص: " چونکه هر روز را امری و هر حین را حکمی مقتضی لذا امور به وزیر بیت عدل راجع تا

آنچه مصلحت وقت دانند معمول دارند "

پاسخ مطلوب: علت تاسیس بیت عدل اعظم آن است که با توجه به مقتضیات وقت و زمان آنچه را که مصلحت بدانند مجری دارند.

۲- بر اساس بیانات مبارکه حضرت بهاء الله در لوح دنیا اسباب سمو عباده و عمار بلاد را برشمارید.
اصل نصوص: "اول باید وزرای بیت عدل صلح اکبر را اجراء نمایند تا عالم از مصاریف باهظه فارغ و آزاد شود این فقره لازم و واجب چه که محاربه و مجادله اس زحمت و مشقت است.
دوم باید لغات منحصر به لغت واحده کرده و در مدارس عالم به آن تعلیم دهند.
سوم باید به اسبابی که سبب الفت و محبت و اتحاد است تشبث جویند.
چهارم جمیع رجال و نساء آنچه را که از اقتراف و زراعت و امور دیگر تحصیل نمایند جزئی از آن را برای تربیت و تعلیم اطفال نزد امینی و دیعه گذارند و به اطلاع امنای بیت عدل صرف تربیت ایشان شود.

پنجم نتیجه کامل است در امر زراعت • لوح دنیا - دریای دانش ص ۹۱

پاسخ مطلوب: ۱- استقرار صلح اکبر ۴- تعلیم و تربیت عمومی و اجباری

۲- وعدت لسان ۵- توجه به زراعت

۳- تشبث به اسبابی که سبب الفت و محبت و اتحاد است

۳- جمالقدم می فرماید: "اگرچه بعضی را شوکت سلطنت و کثرت عساکر مانع است از قبول این صلح که سبب آسایش کل است و این وهم صرف بوده و خواهد بود..." بچه علت، مورد فوق وهم صرف می باشد؟
توضیح دهید.

اصل نصوص: "شوکت، انسان و عزت، او بما یلیق له بوده نه به اسباب ظاهره، اهل بصر حاکم را محکوم مشاهده نمایند و غنی را فقیر و قوی را ضعیف می شمردند در حکام ملاحظه نمائید که حکومت و ثروت و قسوت ایشان به رعیت منوط و معلق است. لذا نزد صاحبان بصر این امور بر قدر انسان نیفزاید جوهر انسانیت در شخص انسان مستور باید به سیقل تربیت ظاهر شود این است شان انسان و آنچه معلق به غیر شد دخلی به ذات انسانی نداشته و ندارد لذا باید به قلت و کثرت و شوکت و عظمت ظاهره ناظر نباشند و به صلح اکبر بپردازند."

آثار قلم‌اعلی، جلد ۷- ص ۱۲۹ (جزوه آموزشی)

پاسخ مطلوب: علت تمام اینها عرض است و ربطی به ذات انسانی و بما یلیق له ندارد.

توضیحات ۱- آنچه واقعی و دارای ارزش و اهمیت است جوهر انسانیت است.

۲- جوهر انسانیت در ذات انسانی مستور است و به تربیت نمایان می شود و ربطی به اسباب ظاهره ندارد.

۳- اهمیت به اسباب ظاهره سبب دوری از شناسایی مقام واقعی افراد می شود به

عنوان نمونه اهمیتی که به حکام داده می شود نه از نظر ذات و مقام انسانی آنها

است بلکه منوط به ثروت و قدرت ۰۰۰ ایشان می باشد که آن را نیز رعیت و زیردستان به او می دهند.

۲- قسمت دوم (قسمت موضوعی) : در این قسمت يك يا چند عنوان اصلی در زمینه «تعالیم اجتماعی امر مبارک در اختیار شما قرار خواهد گرفت، و با یکی از منابع مطالعاتی درس معین خواهد شد و شما باید با استفاده از فیش‌هایی که براساس روش مطالعه، درس تا مقطع آزمون در خصوص موارد فوق تهیه نموده‌اید، کلیه سوالات جزئی و کلی مطروحه خود را با ذکر دقیق منبع، در جدولی به فرم ذیل، وارد و تحویل‌نمائید.

شهرستان :	نام و نام خانوادگی :	
آزمون میدادی اجتماعی ۱ - قسمت دوم	مقطع :	ترم : ... / ...
<div style="text-align: center;">← 4 Cm →</div>	عنوان اصلی : / عنوان فرعی :	
	محل درج صورت جزئی مربوط به عناوین فوق	محل درج منبع سوال (نام اثر، نام کتاب، صفحه و سطر)

.....	
.....	

توضیحات :

۱ - عنوان اصلی، عنوان فرعی، سوالات جزئی و سوالات کلی همان مواردی است که بر روی فیش‌هایی که براساس روش مطالعه، درس تهیه نموده‌اید موجود می باشد.

۲ - درج صورت سوالات بدون پاسخ آنها کافی می باشد. فقط لازم است منبع سوالات را در مقابل آنها با ذکر دقیق نام اثر، نام کتاب، صفحه و سطر، درج سازید.

توجه : لازم و ضروری است که در جلسه برگزاری آزمون، کلیه فیش‌هایی را که از منابع مطالعاتی درس از ابتدای ترم تا مقطع آزمون تهیه نموده‌اید به همراه داشته باشید.

● تنها استفاده از این فیش‌ها یا یادداشت‌های شخصی در این قسمت آزمون (قسمت دوم) مجاز بوده و استفاده از هیچ گونه کتابی جایز نمی باشد.

مثال قسمت دوم آزدون (قسمت موضوعی):

<p>نظرات بخش باز در یافتی</p>	<p>شهرستان : نام و نام خانوادگی : آزمون مبادی - مقطع : ترم / ... اجتماعی ۱ - قسمت دوم</p>
<p>۹۵</p>	<p>عنوان اصلی : صلح اکبر / عنوان فرعی : طرق تحقق</p> <p>۱- اجرای صلح اکبر برعهده چه کسانی است ؟ لوح مقصود- دریای دانش- ص ۱۶ سطر ۱۱ و ص ۱۷ سطر ۱ - طریق تحقق صلح</p> <p>۲- از چه طریق می توان صلح اکبر را اجرا نمود ؟ لوح مقصود- دریای دانش- ص ۱۶ سطر ۱۴ - ۱۰ - اکبر چگونه و اجرای آن برعهده چه کسانی است ؟</p> <p>۳- وظیفه مطرک و سلاطین در اجرای صلح اکبر چیست ؟ لوح مقصود - دریای دانش - ص ۱۶ سطر ۱۱ - ۱۴</p> <p>۴- اگر مملکتی بر علیه مملکتی قیام کند وظیفه سایر ممالک چیست ؟ لوح مقصود - دریای دانش - ص ۱۶ سطر ۱۴ - ۱۳</p> <hr/> <p>عنوان اصلی : صلح اکبر / عنوان فرعی : نتایج حصول</p> <p>۱- سبب و علت اولیه سکون و راحت امم و عمار عالم چیست ؟ لوح مقصود دریای دانش - ص ۱۶ سطر ۱۲ - ۸ - نتایج حصول</p> <p>۲- دول عظیمه چه منظوری باید به صلح محکم متشبث شوند ؟ لوح مقصود صلح اکبر را دریای دانش - ص ۱۶ سطر ۱۳ - ۱۲ توضیح دهید</p> <p>۳- تاثیر تحقق صلح اکبر بر میزان نگهداری مهمات حربیه و صفوف عسکریه چیست ؟ لوح مقصود- دریای دانش- ص ۱۶ سطر ۱۶ - ۱۴</p> <p>۴- حصول صلح اکبر سبب چه می شود ؟ لوح مقصود - دریای دانش ، ص ۱۶ سطر ۹ - ۸ و ۱۷ - ۱۴ و ص ۱۷ سطر ۲ - ۱</p> <p>.....</p>

معرفی منابع تکمیلی :

۱- الواح نازلہ خطاب بہ ملوک و رؤساء ارض :

آغاز

با نزول اولین لوح از این الواح مبارک که در سال ۱۸۶۷ در ادرنه نازل گردید، سومین مرحله اظهار امر جمال مبارک شد. دوره‌ای که دیانت بهائی شمول و جهانی و عمومیت مطلق خویش را آشکار ساخت و اساس و مبانی وحدت عالم انسانی و نظم بدیع ابلاغ و اعلام گردید. این آثار خطاب به ملوک جزئی از اعلان عمومی امر حضرت بهاء الله است که در ایام ادرنه و عکا در ضمن الواح متعدده لاتحصی نازل شده و عموماً " مبین مقام کریم آن شارع عظیم و حاوی وصایا و نصایح و وعدو وعید به مقبلین و معرضین است. به همین سبب در کلیه این آثار لحن نزول به شاهن آیت و متضمن خطابات است که اکمال حجت و اتمام برهان را حاکی است.

الواح مندرجه در این مجلد عبارتند از سوره الملوک، لوح رئیس فارسی و عربی، لوح سلطان، لوح خطاب به ملکه ویکتوریا، لوح خطاب به ناپلئون سوم، لوح خطاب به فرانسوا ژوزف، لوح خطاب به پاپ پی نهم لوح خطاب به ویلهلم اول و لوح پادشاه روس الکساندر دوم (برای کسب اطلاعات بیشتر به جزوه مطالعه آثار ۶ مراجعه شود)

به گزیده‌ای از مطالب این کتاب مستطاب که در ارتباط با مبادی روحانی امر مبارک میباشد فهرست وار

اشاره می‌شود:

- رعایت عدل و تقلیل عساکر و مصارف جنگی.
- اشاره به مقام فقرا و تفاوت فاحش میان فقیر و غنی.
- شکستن بیوت اوهام و غفلت و اقبال و معرفت به حق در این یوم.
- اشاره به مفهوم رجعت.
- احاطه شدن هیکل عالم به امرافسی که درمانش اتحاد اهل آن است که از طریق دستورات طیب خازق کامل موهید و منع میشود.
- عدم اعتبار امر مادی و دنیوی و اهمیت معرفت حق و روحانیت.
- اهمیت واگذاری امور مردم به اعضای مجلس و زمام مشاوره به ایادی جمهور و بیان خصوصیات اعضای مجلس.
- تمسک به صلح اصغر و در نتیجه تقلیل جیوش و عساکر و اهمیت امر اتحاد در آسایش عالم امکان.
- ملکوت انشاء را باید به ملوک واگذاشت.
- انذار پادشاهان و ملوک و علماء به رعایت عدل و انصاف.
- ظهور مظاهر الهیه در عالم ملکیه محال نمیشود و اشاره به اینکه در هر دوری انکار مظهر امر از طرف علمای قبل صورت میگرفته.
- جمال مبارک به جهت حیات عالم و اتحاد من علی الارض آمده است.

۲- رساله شیخ : (لوح مبارک خطاب به شیخ محمد تقی ابن ذئب)

این لوح که بفرموده حضرت ولی امرالله (ع) انتشارش که قریب یک سنه قبل از غروب شمس لاهوت از افق عالم ناسوت از سما عز احدیه نازل گردیده صدور الواح و آثار معجزه آسای حضرتش عملاً " خاتمه مییابد " (۱) خطاب به یکی از علماء اصفهان ملقب به ابن ذئب نازل شده است . زیبایی و اتقان نص بیان ، اختصار مطالب و گنج ذیقیمت الفاظ و عبارات اهمیت مسائل و نکاتی که در این رساله برای دقت و مطالعه بندست میآید ، جامعیت آن ، تاثیر و نفوذ روحی و مواهب و فیوضاتی که برای خواننده دارد جمیعاً " شمهائی از امتیازات این رساله میباشد . حضرت ولی امرالله در خصوص این لوح میفرمایند : " در این کتاب مبین جمال اقتداس ایبسی بعضی از مهم ترین اصول و تعالیم این ظهور اعظم را نقل و دلائل حقانیت امر مبارک را تشریح و تبیین میفرمایند . " (۲) (این لوح مبارک در مطالعه آثار ۷ مطالعه می شود)

گزیده های از این اصول عبارتند از :

- حفظ مبین و ضمن متین از برای عموم اهل عالم خشیه الله بوده . اوست سبب اکبر از برای حفظ بشر .
- ملاحظه شئور سلاطین من عبدالله بوده .
- تبیین بیان حضرت مسیح " مالقیصر لقیصر و مالله لله "
- جواب به این سوءال که آیا به تجدید دیانت حاجت و ضرورتی است ؟
- اختیار لسان عمومی و خط بین المللی و نحوه اختیار این خط و لسان .
- مقدس شدن آذان و ابصار افنده عالم چه که غرض مرضیست بزرگ انسان را از عرفان حضرت موجود محروم نماید .

۳- کتاب عهدی : (مندرج در ادعیه حضرت محبوب صفحات ۴۲۰ - ۴۱۱ و مجموعه الواح مبارکه چاپ قصر

صفحات ۴۰۲ - ۳۹۹)

این لوح منیع اله در حقیقت وصیت نامه جمال مبارک محسوب است به بیان شمهائی از تعالیم اجتماعی امر مبارک میپردازد که به طور خلاصه عبارتند از :

- مقصود از ظهور مبارک اتحاد ناراضغیه و بغضا و منور شدن اهل عالم به نور اتفاق میباشد .
- مذهب ایبسی از برای محبت و اتحاد است و ...
- منع نزاع و جدال .
- بلوک مظاهر قدرت و مطالب عزت و ثروت جفتند .
- جهت اتحاد وجود و قوت عظیمه و قدرت کامله مکنون و مستور غر او ...
- وسیله اتحاد احزاب مختلفه ... (برای توضیحات بیشتر به جزوه مطالعه آثار (مراجعه شود)

۴- رساله مدنیه :

رساله مدنیه از آثار منیعه حضرت عبدالبهاء است و علت ترقیم آن در لوح مبارک حضرت بهاء الله که به خط میرزا آقاخان خادم الله میباشد چنین مندرج است : " یومی از ایام حضرت غصن الله اعظم روحی و ذاتی و کینونتی بتراب قدومه الفدا در ساحت امنع اقدس اعلی ایستاده بودند لسان قدم به این کلمه ناطق

قوله تعالی: یا غصن اعظم محبوب آنکه چند ورقی در سبب و علت عمار دنیا و خرابی آن نوشته شود، به قسمی که متعصبین را یک درجه تنزل دهد تا مستعد شوند از برای حقیق سدره بیان که الیوم مرتفع است. انتهی "

تاریخ نزول این رساله در سال ۱۲۹۲ ه. ق است. حضرت ولی امرالله در توقیع منیع هدف نظم بدیع جهانی درباره این اثر میفرمایند: "رساله مدنی که مخزن کلمات عالییه حضرت عبدالبها، برای تجدید نظام دنیای آتیه بشمار می آید..." با توجه به موارد مذکور رساله مدینه از منابع عظیم مطالب و مباحث مربوط به هیئت اجتماعی و تمدن بشری است. خلاصه ای از مطالب مندرجه در این رساله عبارتند از:

- مسئله تاسیس صلح و تمدن حقیقی عمومی و جهانی.
 - موهبت عقل و فیوضات آن از جمله معارف و فنون حکم و علوم و صنایع.
 - اهمیت و ضرورت همت و غیرت برای حصول بسیاری از حقایق و امور متعالی نظیر صلح و با معارف.
 - شرایط اعضای مجلس (تدین - خشیه الله - همت بلند - عفت نفس - وقوف بر قوانین و اصول)
 - ثروت و غنا ممدوح، در صورتیکه هیئت ملت غنی باشد.
 - اجتناب از جنگ و خونریزی و تعصب و حمیت جاهلیه.
 - نیات خالصه و معدلت پادشاهی و دانش و مهارت کامله سیاسی و همت و غیرت اهالی چون جمع شود روز بروز آثار ترقی و اصلاحات کامله و عزت و سعادت دولت و ملت جلوه گر گردد.
- (این سفر کریم در مطالعه آثار ۳ مطالعه می شود)

۵ - دستخط های بیت العدل اعظم:

مطالعه و بررسی تحلیلی دستخط های منیعه بیت العدل اعظم الهی جهت کسب فیوضات و آگاهی از رهنمودهای معهد اعلی در جهت پیشبرد و هدایت سفینه امر الهی از میان امواج خروشان بلایا و اطلاع از سیر تکوینی تاریخ امر مبارک از طریق مطالعه این پیامها و نیز وقوف بر وظایف و تکالیف اهل بها بر اساس هدایت های معهد اعلی در جهت تحقق مدنیت الهیه میتواند بسیار مثمر ثمر باشد. مجموعه ای از دستخط های بیت العدل در درس "بررسی و مطالعه دستخط های معهد اعلی" مدون و مسطور است که دانشجو میتواند با مراجعه به آن درس از مجموعه این پیامها نهایت استفاده را نماید. (به جزوات دستخط های معهد اعلی مراجعه شود.)

۶ - نوار شماره ۱۲ از سلسله نوارهای نظم بدیع و نظم اداری

در این نوار علاوه بر ذکر وظایف بیت العدل اعظم به مضامین لوح منیع اشراقات اشاره می شود و گوینده مطالب و مضامین این لوح منیع را شرح وظایف بیت العدل اعظم میداند. استماع این نوار علاوه بر اینکه دیدی جدید نسبت به لوح مبارک بدست میدهد، ذهن را برای منظم کردن مطالب این لوح منیع یاری مینماید (برای آشنایی بیشتر به جزوه نظم اداری مراجعه شود.)

منابع و ماخذ:

تمدنی پیوسته در حال پیشرفت

آئین الهی قوه مخرك و مزوج املی تمدن در عالم انسانی است. ایمان و اقبال به تعالیم پیامبران روح و ذهن پیروان را دگرگون می سازد. این دگرگونی بتدریج در جامعه جدیدی که رفته رفته ایجاد می گردد منعکس می شود و کانون جدیدی بوجود می آید که مردمان متعلق به فرهنگ های کاملاً متفاوت و مختلف را بسدور خود گرد می آورد و تعهد می سازد. تعریف کاملاً جدیدی از صواب و ناصواب این امکان را بوجود می آورد که مجموعه جدیدی از معیارها و قوانین و مقررات تمدنی وضع شود. مؤسسات جدیدی بوجود می آید تا مظهر نیروی محرکه اخلاقی باشند که قبلاً نادیده شمرده می شد یا مجهول بود. چون فرهنگ و آداب نویسن بتدریج بصورت تمدنی جدید در می آید موفقیت ها و بصیرت های دوران گذشته در بسیاری از تغییرات و تحولات تازه ادغام می پذیرد. آن جنبه از فرهنگ گذشته که نتواند با این تغییرات ترکیب شود یا از رشد و نمو باز می ماند یا آن که در حاشیه زندگی مردم قرار می گیرد. کلمه الله هم بصیرت و آگاهی به انفراد می بخشد و هم در روابط انسانی تحولات و امکانات جدید ایجاد می کند. بدین صورت بهار روحانی ادیان ثمر داده عالم انسان را از مرحله مافوق سوق می دهد.

به مرور زمان چون سرچشمه های روحانی و معنوی تمدنی که پیوسته در حال تحول است به زوال گرایند همانطور که در عالم مشهود هم ملاحظه می شود مراحل تجزیه واز هم گسیختگی آن تمدن نیز آغاز می گردد. در آثار بهائی به منابهنی که بین انحطاط تمدن و عالم طبیعت می توان یافت اشاره شده، دوره رکود در پیشرفت و توسعه تمدن به شروع زمستان تشبیه گردیده است. در این دوره حیات اخلاقی بسه موازات همبستگی اجتماعی روبرو به انحطاط می رود. مسائلی که قبلاً قابل حل و فصل بود و مشکلاتی که ممکن بود به فرصت های مناسب برای اکتشاف و موفقیت های گوناگون تبدیل شود در چنین موقعی مبدل به موانع منسی می شود که برطرف شدنی می نماید. دین ارتباط خود را با زندگی از دست می دهد و کوشش های بشر برای یافتن راه حل های تازه سبب گسیختگی و پراکندگی بیشتر در روابط اجتماعی می گردد. شك و تردید در باره مفهوم و ارزش زندگی پدیدار می شود و روز بروز بر اضطراب و آشفتگی می افزاید.

در این زمان است که به صرف فضل الهی مظهر جدید الهی ظاهر می شود تا مرحله جدیدی را بسرای افزایش آگاهی و پیبرد تمدن بشری آغاز نماید. تا زمانی که بخشی از عالم بشری ظهور جدید الهی را پذیرا شود و معیارهای نوین روحانی و اجتماعی شکل گیرد، مردم از لحاظ معنوی و اخلاقی از باقی مانده اثرات و مواهب الهی ادیان گذشته بهره می گیرند. در این برهه امور عالم انسان نابسامان است در چنین وضعی امور و وظایف روزمره ممکن است انجام شود یا در بوته تعویق افتد، قوانین ممکن است اطاعت گردد یا به مسخره گرفته شود، دامنه تجربیات اجتماعی و سیاسی ممکن است وسعت گیرد یا با شکست روبرو گردد. ولی آنچه مسلم است ریشه های ایمان که بدون آن هیچ جامعه ای نمی تواند دوام کند ضعیف و سست می گردد. جمال قدم در توصیف چنین کیفیتی در عصر حاضر و تطبیق آن بر جهان معاصر می فرمایند:

" دیده می شود گیتی را دردهای بیکران فرا گرفته و او را بر بستر ناکامی انداخته مردمانی که از باده خود بینی سرمست شده اند پزشک دانا را از اوباز داشته اند این است که خود و همه مردمان را گرفتار نموده اند. نه درد می دانند و نه درمان می شناسند، راست را کج انگاشته اند و دوست را دشمن شمرده اند. "

اما علی رغم این نابسامانی و از هم گسیختگی عالم بشری و سوء استفاده رهبران جوامع از این اضطراب و پریشانی، اثرات ظهور جدید عالمگیر و جهانی است. این اثرات حتی بدون آنکه موثر آنها شناخته شوند در روابط و ضوابط عالم بشری تاثیر روز افزون دارند. تناقض در عقاید معمول و متداول در جامعه را آشکار می سازند و بر شدت تجسس و تحقیق برای کسب فهم و درک حقیقت می افزایند. تحری حقیقت نخستین قدم و مقدمه، حصول و تحقق تعالیم امر الهی است.

حضرت بهاء الله هدف ترقی و تکامل آگاهی انسان را در چه می دانند؟ با توجه به ابدیت عالم وجود هدف آن است که پروردگار پرتو و جلوه کمالات خویش را در آینه، خلقت خود آشکارا مشاهده نماید و برای این اساس در زمینه تحولات اجتماعی هدف از ظهورات متوالی مظاهر الهیه آن بوده است که آگاهی انسان را نسبت به ضرورت ایجاد یگانگی بین ابناء بشر برانگیزند تا همه افراد انسانی بصورت جامعه ای واحد مسئولیت آینده، مشترک خود را بر عهده گیرند. تا روزی که افراد انسانی قائل به وحدت ذاتی ابناء بشر نگردند نخواهند توانست بر مشکلاتی که هم اکنون با آن درگیرند فائق آیند تا چه رسد به آنکه در حل مسائل آینده، دورتر توفیق حاصل کنند. با چنین زمینه، فکری درک اینکه چرا در تعالیم حضرت بهاء الله به اصل وحدت و یگانگی اولویت داده شده است دشوار نیست.

اصل وحدت عالم انسانی در عصری که اکنون آغاز می گردد به منزله، آهنگ اصلی يك قطعه موسیقی است که پیوسته تکرار می شود و مانند معیار و مقیاسی است که باید همه، نظرها و پیشنهادهای مربوط به بهبود اوضاع بشر را با آن سنجید و آزمایش کرد.

در جهت وصول به این مقصد اعلی حضرت بهاء الله تاکید می فرمایند که انسان نوع واحد است و نظرات کهنه مبنی بر اینکه قوم یا نژادی بر اقوام و نژادهای دیگر برتری دارد عاری از پایه و اساس است. با فشاری بر خطوط و همی که توسط انسانها بر کره خاکی ترسیم شده به قیمت جان و مال افراد انسان عملی کودکانه به مقتضای شور و شر دوران نوجوانی عالم بشریت بوده که اکنون سپری گردیده است. چون پیامبران بسه منزله، عمالی هستند که به تنفیذ مشیت واحد الهی کمر بسته اند علاوه بر آنکه اساس و تعالیم و هدف آنان یکی و همگی به جهت تحکیم مبانی الفت و محبت بین بشر ظاهر شده اند، تعالیمشان نیز به عموم افراد بشر تعلق دارد و هر فردی بر روی زمین وارث برحق کلیه، آن سنن روحانی است و اصرار و ابرام در مورد هرگونه تعصب هم مضر به مصالح جامعه و هم با آنچه اراده الهی است تناقض دارد.

پیشرفتی که در علوم و فنون بواسطه، خلاقیت کلمه الله در تکامل فکری انسان بوجود آمده است این امکان را مهیا نموده که با سنجش هرگونه فکر و عقیده با علم و عقل صحیح، اوهام را بدور ریخت و با حذف

مفهوم جهل از ضمیر بشریت بواسطه، تعلیم و تربیت کلیه افراد نوع انسان پایه، کلیه، تعصبات را زیر و بر کرد. این ترقی و ته‌الی در علم و تکنولوژی و آمیزش آن با مفاهیم روحانی علاوه بر امکان فائق شدن بر معضلات معیشت و حل مشاکل اقتصادی این موقعیت را نیز بوجود آورده است که زنان که در حیثیت انسانی شریک مردانند این امکان را یافته که حقوقی مساوی با مردان بدست آورند. با آزاد شدن این قوای عظیم نهفته در عالم انسان و بواسطه، خصوصیات ذهنی و عاطفی زنان است که در این زمان صلح جهانی هرچه بیشتر در دسترس عموم بشر قرار گرفته است. صلحی که کعبه، آمل نیک اندیشان جهان و هدف غائی همه مظاهر مقدسه بوده است. صلحی که امکانات لازم برای تحکیم وحدت عالم انسانی در اذهان بشریت رابه وسائط مختلف از جمله ایجاد نظام بین المللی اداره عالم - تقسیم عادلانه، منابع انرژی کره ارض - ایجاد لسان و خط واحد و ... را فراهم می‌آورد.

وحدت عالم انسانی هدف غائی و نهائی دینانیت بهائی است و تعالیم اجتماعی امر مبارک همه و در ارتباط باهم به منزله، وسائل و وسائطی جهت وصول عالم انسان به این هدف نهائی می‌باشد. (۱)

(۱) در قسمت های مختلف این مقاله از بیانیه حضرت بهاء الله به مناسبت صدمین سال صعود مبارک

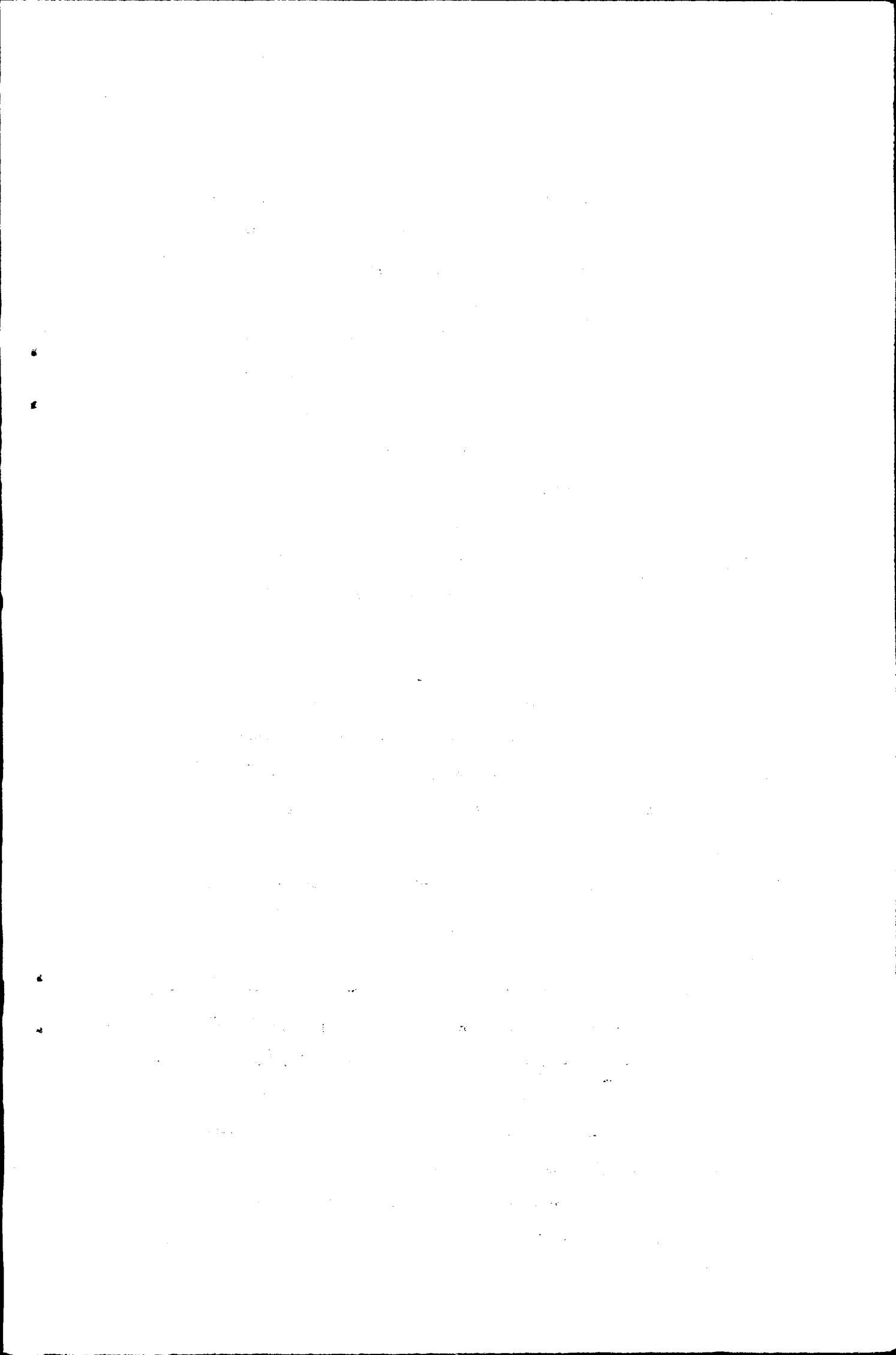
۱۹۹۲ چاپ اول استفاده شده است.

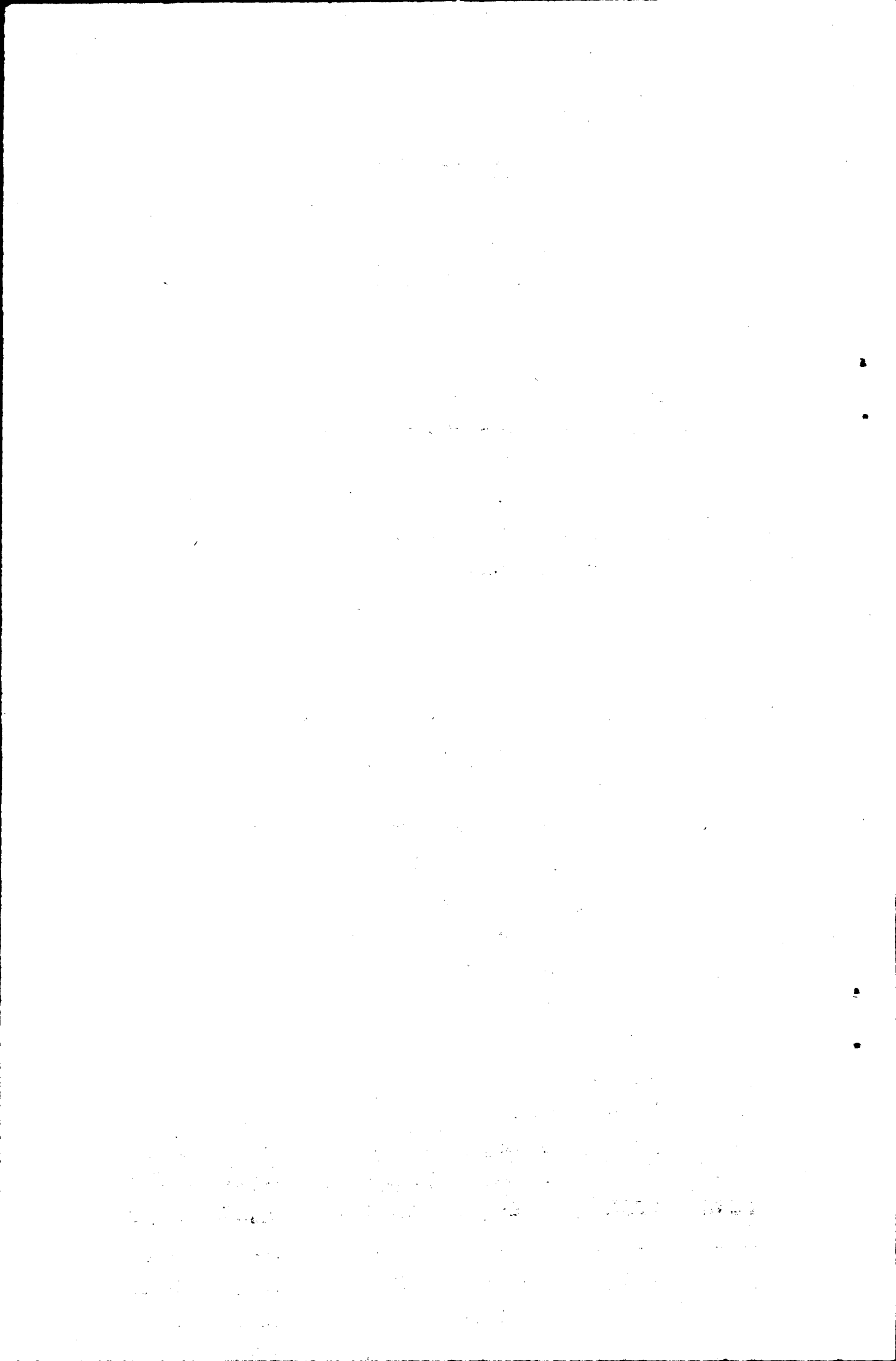
لوح مبارک مندرج در آثار قلم اعلیٰ جلد ۷

۰۰۰ از حق جل جلاله این خادم مسالت مینماید که عالم را مستعد فرماید از برای ظهور آنچه الیوم مستور است اکثری از ناس غافل مشاهده می‌شوند و بمصلحت خود هم عارف‌نیستند و اگر گفته شود و کلمه، نصحی القا گردد ثمری نخواهد بخشید در بادیه‌های اوهام سالکند و باهوا، خود مشغول از مصلحت ظاهره، خود هم بیخبر و غافل دیده میشوند یک فقره بنظر این عبد آمد خدمت آن حضرت عرض مینمایم تا در ایچ شعور ناس معلوم شود در ایامی که جمال قدم جل کبریائه در مدینه کبیره تشریف‌داشتند روزی از روزها کامل پاشا که یکی از وزرای دولت علیّه بود بین یدی الوجه حاضر در بین عرایضی که معروض میداشت عرض نمود چندین لسان تعلیم گرفته‌ام و یک را معروض داشت از ده دوازده تجاوز نمود فرمودند ثمره این السن متعسده چیست عمر گرانمایه بسیار حیف است در چنین امور صرف شود آنچه از لثالی بیان از کنز قلم رحمن ظاهر شد بکمال فرح و سرور تسلیم و تصدیق مینمود و معذک از عمل بآن محروم مشاهده می‌شداگر فی الحقیقه بآنچه از قلم اعلیٰ جاری شده عامل‌شوند جمیع در جمیع عوالم باسایش و راحت تمام فائز گردند در فقره، لسان از سماء مشیت رحمن در کتاب اقدس نازل شد آنچه کل را کفایت مینماید و یک لوح امنع اقدس بلسان پارسی در این مقام نازل شده اگر عمل نمایند جمیعرا کافی است و دیگر احتیاج تعلیم السن مختلفه نبوده و نیست عمر را ضایع و وقت را از دست میدهند و بمایامرم اهوئهم مشغولند چه مقدار مشقت را حمل مینمایند از برای افتخار نفس خود چنانچه الیوم بتعلیم السن مختلفه افتخار مینمایند در این مقام آنچه از قلم اعلیٰ نازل شده این است قوله عز کبریائه قد نزلنا فی الكتاب الاقدس یا اهل المجالس فی البلدان ان اختاروا لغه من اللغات لیتکلم بها من علی الارض و كذلك من الخطوط ان الله یبیین لکم ما ینفعکم و ینغیکم عن دونکم انه لهو الفضال العلیم الخبیر این امر میرم از جبروت قدم از برای اهل عالم عموماً " و اهل مجالس خصوصاً " نازل شده چه که اجرای اوامر و احکام و حدودات منزله در کتاب برجال بیوت عدلیه، الهیه تفویض شده و این حکم سبب اعظم است از برای اتحاد و علت کبری است از برای مخالطه و وداد من فی البلاد ملاحظه میشود اکثری از امم از تشتت لغات اهل عالم از مخالطه و معاشرت و کسب معارفه و حکمت یکدیگر محرومند لذا محض فضل وجود کل مامور شده‌اند باینکه لغتی از لغاترا اختیار نمایند چه جدیداً " اختراع کنند و چه از لغات موجوده، ارض انتخاب نمایند و کل بآن متکلم شوند در اینصورت جمیع ارض مدینه، واحده ملاحظه میشود زیرا که کل از لسان یکدیگر مطلع می‌شوند و مقصود یکدیگر را ادراک مینمایند این است سبب ارتقای عالم و ارتفاع آن و اگر نفسی از وطن خود هجرت نماید و بهر یک از مدن وارد شود مثل آنست که در محل خود وارد شده تمسکوا به یا اهل المجالس فی المدن والدیار اگر نفسی فی الجملة تفکر کند ادراک مینماید ده آنچه از سماء مشیت الهیه نازل شده محض فضل بوده و خیر آن بکل راجعست و لکن بعضی از عباد از ثدی جهل و غفلت می‌آشامند بشانی که آنچه خیر است و رجحان آن عقلاً " و نقلاً " ظاهر و مشهود است از آن - تجاوز مینمایند و بمزخرفات نفوس غافله از حکمت الهیه که سبب و علت ترقی عالم و ارتفاع اهل آنست چشم پوشیده و می‌پوشند الا انهم فی خسران مبین هر طایفه، بلسان خود تکلم مینمایند مثل ترك بترکی و

ایران پارسى و عربى و بحرئى و اهل اروپا بالسن مختلفه خود و این السن مختلفه مابین احزاب متداولست و مخصوص است بطوائف مذکوره و يك لسان دیگر امر شده که اهل عالم عموماً " با آن تکلم نمایند تا کل از لسان یکدیگر مطلع شوند و مراد خود را بیابند اوست باب محبت و وداد و الفت و اتحاد و اوست ترجمان اعظم و مفتاح کنز قدم چه مقدار از نفوس مشاهده شده که تمام اوقات را در تعلیم السن مختلفه صرف نموده بسیار حیفاست که انسان عمری را آنه اعز اشیاء عالم است صرف اینگونه امور نماید و مقصودشان از این زحمات آنکه لسان مختلفه را بدانند تا مقصود طوائف و ما عندهم را ادراک نمایند حال اگر بآنچه امر شده عامل شوند کل را کفایت مینماید و از بین زحمات لاتحصى فارغ می شوند لغة عرب ابسط از کل لغة است اگر کسی ببسط و وسعت این لغت فصحی مطلع شود آن را اختیار نماید لسان پارسى هم بسیار ملیحست لسان الله در این ظهور بلسان عربى پارسى هر دو تکلم نموده و لکن بسط عربى را نداشته و ندارد بلکه اکثر لغات ارض نسبت باو محدود برده و این مقام افضلیت است که ذکر شد و لکن مقصود آنکه لغتی از لغاترا اهل ارض اختیار نمایند و عمر م خلق بان تکلم کنند هذا ما حکم به الله و هذا ما ینتفع به الناس لوهم یعرفون و همچنین سوای خطوط مخصوصه طوائف مختلفه يك خط اختیار نمایند و خلق عموماً " بتحریر آن مشغول شوند بالاخره جمیع خطوط بخط واحد و جمیع السن بلسان واحد منتهی شود و این دو سبب اتحاد قلوب و نفوس اهل عالم گردد و قطعات مختلفه ارض يك قطعه مشاهده شود لعمر الله اگر اهل ارض بآنچه در کتاب نازل شد فائز شوند و آفتاب عدل از خلف سحاب اشراق نماید جمیع عالم نفس واحده مشاهده شوند اذا لتری فی الارض عوجاً " و لا امتاً " یا ملا الارض انه یعلمکم ما هو خیر لکم تمسکوا به انه لهوالواعظ الناصح المبین المدبر المشفق العظیم الحکیم انتهى حال ملاحظه فرمائید اگر اهل ارض بآنچه از لسان عظمت جبارى می شود عمل نمایند کل خود را غنى و فارغ و آزاد مشاهده کنند آنچه سبب آسایش اهل ارض است از آن غافل و آنچه علت آیش و زحمت و ابتلاى نفوس است بآن متمسکند و لکن آنچه از قلم اعلى جارى شده البته ظاهر خواهد شد عنذریب صاحبان درایت و عقول مشاهده مینمایند که مغری نیست مگر بعمل بآنچه در کتاب الهى نازل شده در سنین ماضیه ملاحظه فرمائید که بواسطه هواهای نفسانیه چند نفس چه مقدار از بلایا و رزایا بر اهل ارض وارد شد هر یوم شدت و بلا زیاد می شود تا آنکه بالاخره بآنچه از لسان عظمت در مراتب صلح نازل شده بآن متمسک شوند و بآن عمل نمایند قوله جل کبریا انه هو الناصح الامین عالم را بمثابهیکل انسانی ملاحظه کن و این هیکل بنفسه صحیح و کامل خلق شده و لکن باسباب متغایره مریض گشته و لازال مرض او رفع نشده چه که بدست اطباءى غیر حاذقه افتاده و اگر در عصرى از اعمار عضوی از اعضای او بواسطه طبیبى حاذق صحت یافت عضوهای دیگرش بامراض مختلفه مبتلا بوده و حال در دست نفوسى افتاده که از خمر غرور تربیت یافته اند و اگر هم بعضی از این نفوس فی الجمله در صحت آن سعی نمایند مقصود نفعى است اسماً و بیا رسماً " بایشان راجع شود چنین نفوس قادر بر رفع امراض بالکلیه نبوده و نخواهند بود الا على قدر معلوم در بایق اعظم که سبب و علت صحت اوست اتحاد من على الارض است بر امر واحد و شریعت و آداب واحده و این ممکن نه مگر بهمت طبیب حاذق کامل مویده که مخصوص نظم عالم و اتحاد

اهل آن از شطر قدم بعمره ، عالم قدم گذارد و توجه نماید و هر هنگام که چنین نور از مشرق اراده ، الهیه اشراق فرمود و طبیب حاذق از مطلع حکمت ربانیه ظاهر شد اطباءى مختلفه بمثابه سحاب حجاب اشراقات و تجلیات آن نور شدند لذا اهل ارض باختلافات خود باقى ماندند و مرض عالم رفع نشد و صحت نیافت آن اطبا که قسادر بر این امر خطیر نبوده و این طبیب را هم از معالجه منع نمودند و حجابهای مانعه ، حایله شدند در این ایام ملاحظه کن که جمال قدم و اسم اعظم کشف حجاب فرموده و نفس خود را لاجل حیات عالم و اتحاد و نجات اهل آن فدا نموده معذک کل بر ضررش قیام نمودند تا آنکه بالاخره در سجنی که در احزاب بلاد واقع است مسجون شده و ابواب خروج و دخول را مسدود کرده اند یار را اغیار دانسته اند و دوست را دشمن شمرده اند مصلح را مفسد گمان نموده اند ای اهل ثروت و قدرت حال که سحاب شده اید و عالم و اهل آن را از اشراقات انوار آفتاب عدل و فیوضات لاتحمی منع نموده اید و راحت کبری را مشقت دانسته اید و نعمت عظمی را نعمت شمرده اید اقلاً " و مایای مشفقانه جمال احدیه را در اموری که سبب نظم مملکت و آسایش رعیت است اصفا نمائید در هر سنه بر مصارف خود میافزائید و آنرا حمل بر رعیت مینمائید و این بغایت از عدل و انصاف دور است این نیست مگر بسبب اریاح نفسانیه که مابین درهوب و مرور است و تسکین آن ممکن نه مگر بصلح محکم که سبب اعظم است برای استحکام اصول اینیه ، ملت و مملکت ، چاره اکنون آب و روغن کرد - نیست . صلح و اتحاد کلیه که دست نداد باید باین صلح اصلاح شود تا مرض عالم فی الجمله تخفیف یابد صلح ملوک سبب راحت رعیت و اهل مملکت بوده و خواهد بود در این صورت محتاج بعساکر و مهمات نیستند الا علی قدر یحفظون بها بلدانهم و ممالکهم و بعد از تحقق این امر مصروف قلیل و رعیت آسوده و خود مستریح می شوند و اگر بعد از صلح ملکی بر ملکی برخیزد بر سایر ملوک لازم که متحدا " او را منع نمایند عجب است که حال باین امر نیپرداخته اند اگر چه بعضی را شوکت سلطنت و کثرت عساکر مانع است از قبول این صلح که سبب آسایش کل است و این وهم صرف بوده و خواهد بود چه که شوکت انسان و عزت او بما یلیق له بوده نه باسباب ظاهره اهل بصر حاکم را محکوم مشاهده نمایند و غنی را فقیر و قوی را ضعیف می شمردند در حکام ملاحظه نمائید که حکومت و ثروت و قوت ایشان بر رعیت منوط و معلق است لذا نزد صاحبان بصر این امور بر قدر انسان نیفزاید جوهر انسانیت در شخص انسان مستور باید بمیقل تربیت ظاهر شود ایسن است شان انسان و آنچه معلق بغیر شد دخلی بذات انسانی نداشته و ندارد لذا باید بقلت و کثرت و شوکت و عظمت ظاهره ناظر نباشند و بصلح اکبر بهر دازند سلاطین مظاهر قدرت الهیه اند بسیار حیف است که امثال آن نفوس عزیزه حمل امور ثقیله نمایند اگر فی الحقیقه زمام امور را بید نفوس مطمئنه ، امینه عاقله بگذارند خود را فارغ و آسوده مشاهده نمایند طوبی از برای سلطانی که لنصره الله و اظهار امره قیام نماید و عالم را بنور عدل روشن سازد بر کل من علی الارض حب او و ذکر خیر او لازم است هذا ماجری من القلم من لدن مالک القدم نسال الله بان یوفق الامم بما ینفعهم و یعرفهم ما هو خیر لهم فی الدنيا والاخره انه علی کل شی قدیر كذلك اشرفت شمس التبیان من الفق مشیه ربکم الرحمن ان اقبلوا الیها و لاتتبعوا کل جاهل بعید انتهی این لوح امنع اقدس در اول ورود سجن اعظم از سما مشیت مالک قدم نازل

منتخبات نصوص مبارکه

۱ - وحدت عالم انسانی

- آیات نازلہ در کتاب مستطاب اقدس :

"ایاکم ان تفرقک شئون النفس و الهوی کونوا کالاصابع فی الید و الارکان للبدن كذلك یعظکم قلم
الوحی ان انتم من اموقنین"

"قد حرم علیک بیع الاماء و الفلمان لیس لعبد ان یشتری عبداً نهیاً فی لوح اللہ كذلك کان الامر
من قلم العدل بالفضل مسطوراً و لیس لاحد ان یفتخر علی احد کل ارقاء له و ادلاً علی انه لا اله الا هو انه کان
علی کل شیء حکیماً"

"كذلك رفع اللہ حکم دون الطہارہ عن کل الاشیاء و عن ملل اخری موبہہ من اللہ انه لہو الغفور الکریم
قد انغمست الاشیاء فی بحر الطہارہ فی اول الرضوان اذ تجلینا علی من فی الامکان باسمائنا الحسنی و صفاتنا
العلیاء هذا من فضل الذی احاط العالمین لتعاشروا مع الادیان و تبلغوا امر ربکم الرحمن هذا لاکلیل الاعمال
لو انتم من العارفریر"

"عاشروا مع الادیان بالروح و الریحان لیجدوا منکم عرف الرحمن ایاکم ان تاخذکم حمیة الجاہلیة بین -
البریة کل بدعن اللہ و یعود الیہ انه لمبداء الخلق و مرجع العالمین"

"ای علی قبل اکبر قلم اعلی در کل احیان احزاب ارض را ندا می فرماید و بہ مالک مآب دلالت می کند و لکن
آذان و اعیہ کمیاب از حق بخوہ تا ظنون و اوہام را بنار یقین بسوزاند جمیع عالم را بہ اتحاد امر نمودیم و
اوست سبب اعظم از برای ظهور برکات و فیوضات و لکن تا حال اثر آن ظاهر نہ از حق قدیر سائل و آملیم کہ
عالم را باین طراز ابیح انور مزین فرماید و بما یحب و برضی موہب سازد اوست قادر و توانا و اوست عالم و
دانا طوبی لاحبائی فی هناك الذین تمسکوا بما انزلہ الوہاب فی الکتاب"

(آثار قلم اعلی - جلد ۵ - صفحہ ۱۲۰)

"بگو ای عباد و صابای مظلوم را بشنوید اول هر امری و ذکری معرفت بوده اوست ہمہ کل و مربی کل و اول
امری کہ از معرفت حاصل می شود الفت و اتفاق عباد است چه کہ بہ اتفاق آفاق عالم منور و روشن و مقصود از
اتفاق اجتماع است و مقصود از اجتماع اعانت یکدیگر و اسبابی کہ در ظاهر سبب اتحاد و الفت و وداد و محبت
است بردباری و نیکوکاری است در یکی از التواح بہ این کلمہ علیاً نطق نمودیم طوبی از برای نفسی کہ در
لیالی در فراش وارد بود در حالتیکہ قلبش مطہر است از صغینہ و بغضا و لیس الفخر لمن یحب الوطن بل

لمن یحب العالم و حمن محکم متین از برای حفظ نفس اماره خشیه الله بوده و هست اوست سبب تهذیب نفوس و تقدیس وجود در ظاهر و باطن مکرر گفتیم نصرتی که در کتب و صحف و الواح این مظلوم مسطور به حکمت و بیان بوده و همچنین باعمال و اخلاق لعمر الله اقوی جنود عالم اخلاق مرضیه و اعمال طیبیه بوده و هست سیف تقوی احد از سیف حدید است لوکنتم تعلمون من غیر ستر و حجاب لہام و جوه احزاب امرالله را نکر نمودیم و کسل را بما یقرہم و یحفظہم و یرفعہم امر کردیم و از اول ایام الی حین آنچه در سبیل دوست یکتا وارد شده حمل نمودیم و صبر کردیم و از فضل و رحمت الہی از امریکه بقدر سم ابرہه راتحه فساد از آن استشمام شود مقدس و منزہ بوده و هستیم امروز امری که لایق ذکر است امری است که سبب اتحاد و اتفاق و ارتقاء کل است عمل نیک به مثابه سدرہ مشاہدہ می شود و اثمار جنیہ لطیفہ از آن ظاهر می گردد امروز روز اعمال طیبہ است و اخلاق مرضیہ نصایح مظلوم از نظر نرود امید آنکہ مابین اولیا عرف محبت و دوستی متضوع گردد و بایکدیگر به محبت و شفقت معاشرت نمایند...»

(مجموعه اشراقات - ص ۲۲ - ۲۰)

۲ - دین باید سبب الفت و محبت باشد

" هو علت آفرینش ممکنات حب بوده چنانچه در حدیث مشہور و مذکور کہ می فرماید کنت کنزا " مخفیا " فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لکی اعرف، لہذا باید جمیع بر شریعت حب الہی مجتمع شوند بقسمی کہ به هیچ وجہ راتحه اختلاف در میان احباب و اصحاب نوزد کل ناظر بز حب بوده در کمال اتحاد حرکت نمایند چنانچه خلاقی مابین احدی ملحوظ نشود در خیر و شر و نفع و ضرر و شدت و رخا جمیع شریک باشند ان شاء الله امیدواریم کہ نسیم اتحاد از مدینہ رب العباد بوزد و جمیع را خلع وحدت و حب انقطاع بخشد! (دریای دانش - ص ۱۵۱)

۳ - تحری حقیقت

" الباب المذكور فی بیان ان العباد لن یصلوا الی شاطی بحر العرفان الا بالانقطاع الی صرف عن کل من فی السموات والارض قدسوا انفسکم یا اهل الارض لعل تصلن الی المقام الذی قدر الله لکم و تدخلن فی سراق جعله الله فی سماء البیان مرفوعا " .

جوهر این باب آنکہ سالکین سبیل ایمان و طالبین کوه س ایقان باید نفوس خود را از جمیع شئونات عرضیہ پاک و مقدس نمایند یعنی گوش را از استماع اقوال و قلب را از ظنونات متعلقہ بہ سبحات جلال و روح را از تعلق بہ اسباب ظاہرہ و چشم را از ملاحظہ کلمات فانیه و متوکلین علی الله و متوسلین الیہ سالک شوند تا آنکہ قابل تجلیات اشراقات شمس علم و عرفان الہی و محل ظہورات فیوضات غیب نامتناہی گردند زیرا کہ اگر عبد بخواهد اقوال و اعمال و افعال عباد را از عالم و جاہل میزان معرفت حق و اولیای او قرار دهد هرگز بہ رضوان معرفت رب العزہ داخل نشود و بہ عیون علم و حکمت سلطان احدیت فائز نگردد و هرگز بسر

منزل بقا نرسد و از جام قرب و رضا میزوق نگیرد."

(کتاب مستطاب ایقان - ص ۳)

"یا ابن الروح احب الاشياء عندی الانصاف لا ترغب عنه ان تکن الی راغباً" ولا تغفل منه لتکون لی امیناً" و انت توفق بذلك ان تشاهد الاشياء بینک لابعین العباد و تعرفها بمعرفتك لا بمعرفه احد فی البلاد فکر فی ذلك کیف ینبغی ان یکون ذلك من عطیتی علیک و عنایتی لک فاجعاه امام عینیک"

(کلمات مکنونه - قطعه ۲)

"بگوای بندگان من به تحدید نفس و تقلید هوی خود را مقید و مقلد سازید چه که مثل تقلید مثل سراب بقیعه در وادی مهلکه است که لم یزل تشنگان را سیراب ننموده و لایزال سقایه خواهد نمود از سراب فانی چشم برداشته به زلال سلسال لازوال بی مثال در آئید لوه لوه قدرت ربانی از لوه لوه مصنوعی فرق دهید و تهیز گذارید چه که مصنوعی آن به ملاقات آب فانی و معدوم شود و قدرتی آن به ملاقات آب صافی و منیر گردد پس جهد بلیغ و سعی منیع نمائید تا لوه لوه قدس صمدانی را من دون اشاره بدست آرید و آن معرفت مظهر نفس من بوده و خواهد بود و لم یزل به آب عنایت من زنده و حتی و به فی خواهد بود"

(دریای دانش - ص ۱۱۴)

۴- ترک تعصبات

"یا ابناء الانسان هل عرفتم لم خلقناکم من تراب واحد لئلا یفتخر احد علی احد و تفتنوا فی کل حین فی خلق انفسکم اذا ینبغی کما خلقناکم من شیء واحد ان تکنوا کنفس واحد بحیث تمشون علی رجل واحد و تاکلون من فم واحد و تسکنون فی ارض واحد حتی تظهر من کینوناتکم و اعمالکم و افعالکم آیات التوحید و جواهر التجرید هذا نصی علیکم یا ملاء الانوار فانتمحوا منه لتجدوا ثمرات القدس من شجر عز منیع"

(کلمات مبارکه مکنونه - قطعه ۶۸)

۵- تساوی حقوق رجال و نساء

"تعالی تعالی من رفع الفرق و وضع الاتفاق تباهی تباهی من اخذ الاختلاف و حکم بالاثبات و کماله و رحمت منبسطه مقرر و مقام عطا فرمود ظهور ظنون را به سیف بیان قطع نمود و خیزات اوهام را به قدرت غالبه قویه محو فرمود"

(مجموعه‌ای از نصوص مبارکه درباره مقام زن در آموزانه‌های دائره مطالعات)

دوره اول و دوم (مجموعه نصوص و الواج مرکز جهانی) (تألیف استاد آیت الله العظمی آخوند خراسانی - ج ۱ ص ۱۰۰)

دوره اول و دوم (مجموعه نصوص و الواج مرکز جهانی) (تألیف استاد آیت الله العظمی آخوند خراسانی - ج ۱ ص ۱۰۰)

" ۰۰۰ امروز ید عنایت فرق را از میان برداشته عباد و اما، در صقع واحد مشهود طویی از برای عبیدی که بما امره الله فائز گشت و همچنین از برای ورقه، که به اریاح اراده حرکت نمود این عنایت بزرگ است و این مقام کبیر فضل و عطایش در هر حین ظاهر و باهر من یقدر ان یشکره علی عطایاه المتواتره و عنایاته المتوالیه . "

(مجموعه‌ای از نصوص مبارکه درباره مقام زن در امر الهی - دائره مطالعه نصوص والواح مرکز جهانی نی)

" جمیع بدانند و در این فقره به انوار آفتاب یقین فائز و منور باشند انان و ذکور عندالله واحد بوده و هست و مطلع نور رحمن به یک تجلی بر کل مجلی قد خلقهن لهم و خلقهم لهن احب الخلق عندالحق ارسخم و اسبقهم فی حب الله جل جلاله باید دوستان حق بطراز عدل و انصاف و مهر و محبت مزین باشند چنانچه به خود ظلم و تعدی روا نمی دارند بر اما، الهی هم روا ندارند انه ینطق بالحق و بامرها ینتفع به عباد و اما نه ولی الكل فی الدنیا و الاخره ؟ "

(مجموعه‌ای از نصوص مبارکه درباره مقام زن در امر الهی - دائره مطالعه نصوص والواح مرکز جهانی)

۶- وحدت اساس ادیان

" مظاهر احدیه از جهتی متحد و از جهتی به ظهورات مختلفه ظاهر از آن جهت که کل از مشرق امر مشرق و من عندالله تکلم نموده‌اند و کل به تبلیغ ناس مامور گشته‌اند کل واحد بوده اینست که می‌فرماید " لا تفرق بین احد منهم " و در مقام دیگر که مقام شرایع و اسم و جهات ملکیه است هر کدام باسمی و شریعتی و هیکل و هیئتی ظاهر شده‌اند و اگر به دیده، بصیرت ملاحظه نمایی فوالله الذی لا اله الا هو که کل را به حقیقت واحد و ظهور واحد و حرکت واحده و فعل واحد و عمل واحد و شریعت واحد و اسم واحد و رسم واحد مشاهده نمایی . "

کتاب بدیع (نقل از پیام ملکوت - صص ۳۴۸ - ۳۴۷)

" انسان چون به مقام بلوغ فائز شد باید تفحص نماید و متوکلا علی الله و مقدسا عن الحب و البغض در امری که عباد به آن متمسکند تفکر کند و به سمع و بصر خود بشنود و ببیند چه اگر به بصر غیر ملاحظه نماید از مشاهده تجلیات انوار نبیر عرفان الهی محروم ماند احزاب مختلفه در عالم موجود و هر حزبی خود را حق دانسته و می‌دانند بقوله تعالی " کل حزب بما لدهم فرحون "

(مجموعه السواح مبارکه - ص ۷۶)

" دیده را پاک و مقدس نما تا تجلیات انوار لانهایات از جمیع جهات ملاحظه نمایی و گوش را از آلیش تقلید منزه کن تا نغمات عندلیب وحدت و توحید را از افنان باقی انسانی بشنوی ۰۰۰ از تقیید تقلید به روضه، قدس تجرید و فردوس عز توحید بخرام . "

(دریای دانش - ص ۱۱۳)

Handwritten text at the top of the page, appearing to be the beginning of a letter or document.

Second paragraph of handwritten text, continuing the narrative or discussion.

Third paragraph of handwritten text, showing further development of the subject.

Fourth paragraph of handwritten text, providing more details or context.

Fifth paragraph of handwritten text, possibly a transition or a new point.

Sixth paragraph of handwritten text, continuing the flow of the document.

Seventh paragraph of handwritten text, appearing to be a concluding or summary section.